

İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
18 AĞUSTOS 2022 AYLIK TOPLANTISI

BAŞKAN : Vahap ADIYAMAN
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

KONUŞMACILAR : Namık Kemal KOÇ
Yönetim kurulu Üyesi

Dr. Ercan İsmail ÜNAL
Yeminli Mali Müşavir

KONU : 1- Oda Faaliyetleri ile ilgili bilgilendirme.
2-BDDK nın bağımsız denetime tabi şirketlerin TL kredi kullanımını kısıtlaması düzenlenmesi.

TARİH : 18 Ağustos 2022 14.00 - 18.00

İSTANBUL YMM ODASI BAŞKANI H. İBRAHİM AKTAN

Değerli arkadaşlar seçim oldu biliyorsunuz Haziran ayında, Yönetim Kurulu seçimi yapıldı, Kurulların seçimi yapıldı, maalesef biliyorsunuz, seçimin yapıldığı gece çok değerli meslektaşımız, arkadaşımızı, yaklaşık otuz yıllık dostumuz, birlikte çalıştığımız Sabri TÜMER arkadaşımızı kaybettik. Ben baktım aslında yılbaşından bu yana epey bir meslektaşımızı kaybetmişiz, hepsine Allah'tan rahmet diliyorum. Saygıyla, rahmetle hepsini yad ediyorum. Hayat devam ediyor.

Netice itibariyle işler, yani hayatımız sonlanıyor ama, işler devam edecek. İnsanların hayatıyla sonlanan bir şey söz konusu değil. Bu çerçevede sizlere önce bizler bu 2,5 aylık dönem içerisinde ne yaptık, ne yapamadık? Neleri yapacağız önümüzdeki dönemde, onları sizlerle paylaşmak istiyoruz. Sizlere o konuda bilgiler sunmak istiyorum.

Yönetime geldiğimizde, öncelikle çeşitli kurum ve kuruluşlardan randevu taleplerinde bulunduk. Onları ziyaret ettik, etmeye çalıştık. Dolayısıyla bize

randevu verenler, randevumuzu kabul edenlere gittik, onlara nezaket ziyaretinde bulunduk. Karşılıklı fikir alışverişinde bulunduk. Ortaklaşa neleri yapabileceğimizi, nelerin yapılamayacağını çok rahat bir şekilde konuştuk.

İlk gittiğimiz yer İstanbul Vergi Dairesi Başkanı sayın Rıza BİLGİÇ, ondan sonra Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanı sayın Adem KOYUNCU, Ticaret Odası Başkanı sayın Şekip AVDAGİÇ. Sonra Ankara'ya gittik. GİB Başkanı sayın Bekir BAYRAKDAR, Kamu Gözetimi Kurumu Başkanı sayın Hasan ÖZÇELİK ve İstanbul'da da BDDK'yı ziyaret ettik. BDDK'yla ziyaretimiz daha çok ikinci bölümde anlatılacak olan, yabancı para karşılığı belli bir limitin altında olanlarda TL kredi kullanıp, kullanmamasıyla ilgili teknik konuları detaylı olarak konuştuk. Bütün yaptığımız toplantılarda arkadaşlar, gittiğimiz yerlerde herkes son derece müspet, olumlu ve birlikte çalışmanın büyük yararları olduğunu, olacağını ve bundan sonra da hep birlikte bir arada yapacağımız en varsa aynı minvalde, aynı çerçevede çalışmalarımızı birlikte yapacağımız konusunda mutabakat sağladık.

Bundan sonra da gideceğimiz, görüşeceğimiz yine kurumlar, kuruluşlar var. Kurumsal bazda bütün ilişkilerimizi sürdüreceğiz.

Biliyorsunuz, Türkiye'de sekiz tane Yeminli Mali Müşavirler Odası var. Yani, Türkiyede sekiz Yeminli Mali Müşavirler Odası çapında örgütlenme var. Bunların bir de sekreteryası var. Sekreteryamız Ankara'dadır. Onların da koordinatörlüğünde Ankara'da Yeminli Mali Müşavirler Oda Başkanları toplantısı yaptık. Orada da geçmişteki konuları, geçmişte yaptıklarımızı, bugün yapacaklarımızı, neler yapacağımızı, yarın nelerin gündemde olacağını karşılıklı teferruatlı bir şekilde konuştuk. Ve bu konuşmalara, bu çalışmalara da önümüzdeki süreç içerisinde aynen devam edeceğiz.

Randevu taleplerimiz oldu. Kimlerden oldu bunlar? Sayın Cumhurbaşkanımızdan randevu talebinde bulunduk, resmi olarak bir yazı yazdık. Yönetim Kurulu olarak sayın Cumhurbaşkanımızla bir görüşme talebimiz var. Randevu talep ettik. Oradan henüz bir dönüş olmadık.

Yine Maliye Bakanımız sayın Nurettin NEBATİ 'den randevu talebinde bulunduk.

Ticaret Bakanı sayın Mehmet MUŞ'tan randevu talebinde bulunduk.

Ve Kültür ve Turizm Bakanı sayın Mehmet Nuri ERSOY'dan da randevu talebinde bulunduk.

Taleplerimizin yerine intikal ettiğini sekreteryalari bize bildirdiler, bunların içerisinde ş u ana kadar görüşme sağladığımız Kültür ve Turizm Bakanı sayın

Mehmet Nuri ERSOY, kendisiyle bir yarım saat, 45 dakika sohbet ettik. Bizim bazı sorunlarımızın olduğunu söyledik, kendisine intikal ettirdik. Elinden geldiğince yardımcı olacağını söyledi. Ayrıca biraz sonra detaylı bir şekilde anlatabilirim ama, olumlu bir gelişme oldu.

Değerli meslektaşlarımız, bizim mesleğimiz çok yeni bir meslek. Biliyorsunuz, 1989 tarihinde yasalaşan, fiili olarak yıllardan beri var olan, ancak yasal statüye 1989 yılında kavuşan bir meslek. Ben o zaman da, yani 90'lı yıllarda da bunu söylüyorum, bugün de söylüyorum, bizim mesleğimiz çok yeni bir meslek, “genç” demiyorum, daha “çocuk” emekleme safhasında olan bir meslek. Onun için bu mesleğin hep birlikte gelişmesi, büyümesi için elimizden gelen çabayı hem Yeminli Mali Müşavirler, hem serbest muhasebeci mali müşavirler, hem yönetim, Odalar, yöneticiler, bu mantıkla, bu çerçevede olaylara bakmak durumundayız ve bu çocuğu geliştirmek durumundayız. Bu kapsamda da tabii ki sorunlarımız var. Bir kere her mesleğin sorunu var. Sorunsuz bir meslek yoktur. Zaten eğer sorunlar yoksa, işler bitmiş demektir, yapacak bir şey de yok demektir. Dolayısıyla sorunlarımız var. Biz de bu sorunların üzerinde yıllardan beri hem Yeminli Mali Müşavir Odaları olarak, hem yöneticiler olarak, hem meslek mensupları olarak müteaddit defalar, müteaddit kurumlarla görüşmeler yapıyoruz. Sorunlarımızı anlatıyoruz. Onlardan geri dönüşler alıyoruz. Kendi aramızda komisyonlar kuruyoruz, çalışıyoruz. Tabii ki hallettiğimiz, çözdüğümüz sorunlar oluyor. Çözemediğimiz zaman içerisine bıraktığımız sorunlar oluyor, dolayısıyla bu sorunlara da devam edeceğimiz bir süre daha, yani bu meslek olduğu sürece devam edeceğiz. Sorunlarımızı da karşılıklı diyalog içerisinde çözmeye çalışacağız.

Sorunlarımızın başında aslında çok önem verdiğim, zorlandığımız konu Katma Değer Vergisi iadeleri ile ilgili, gerçekten çok sıkıntı çekiyoruz Yeminli Mali Müşavirler olarak. Bununla ilgili İdare'yle defalarca, çokça görüştük. Yani ortak noktalarımız var. Onları tartışıyoruz. Gri alanlar var, onlara açıklık getirmeye çalışıyoruz. Onları netleştirmeye çalışıyoruz. Tabii Katma Değer Vergisi iadesi olunca değerli meslektaşlarımız, Hazine'den para çıkışı söz konusu, dolayısıyla karşımızda Hazine var. Dolayısıyla Hazine para almaya gelince tamam güzel de, vermeye gelince bayağı sıkıntılı, yani bütün Hazine'de bütün devletlerde bu böyledir. Dolayısıyla biz de diyoruz ki, mükellefler katma değerden dolayı iade talep ediyorsa” müsebbibi nedir bunun, neden kaynaklanıyor? İhracattan kaynaklanıyor. İndirimli oranlardan kaynaklanıyor. Teşvik belgelerinden kaynaklanıyor. Öyle ise, birincisi mükellefleri bizim baz almamız lazım. Yani bir ihracatçı, bir ihracat yapıyor ise, bunun girdilerinde katma değer ödemiştir, çıktılarında katma değer ihracat nedeniyle yoktur veya teşvik nedeniyle yoktur, yüklendiği Katma Değer Vergisinin buna iadesi gerekir. Evet, alt incelemeler doğrudur, ama altın altı, altın altı, altın altı falan, tabii bunlar büyük sıkıntılar

yaratıyor. Dolayısıyla bunların mutlaka çözülmesi gerekiyor diye düşünüyoruz ve şunu ısrarla söylüyorum ben.

Biliyorsunuz 1998'den bu yana, çok meslektaşım biliyor ben bu Odada görev yaptım, Yönetim Kurulu'nda bulundum. Katma Değer Vergisi iadelerinde yüklenimde bir sıkıntı var. Yüklenimi biliyorsunuz, Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı fatura bazında yüklenimi talep ediyor. Değerli meslektaşlarım, bunu Ankara'ya gittiğimizde her toplantıda GİB Başkanlarıyla müteaddit defalar görüştük, “fatura bazında yüklenim” bir kere böyle bir kavram yoktur. Bu tamamen muhasebe dışı işlemdir, yani muhasebeyi bir kenara at, ondan sonra işte fatura bazında yüklenimlere falan, bunun böyle olmayacağını, olmaması gerektiğini, olması gerekenin muhasebe sistemine bağlı kalınarak, muhasebeye bağlı kalınarak maliyet yöntemleriyle çözümlenmesidir. Ancak biz bu işi, yüklenimleri yapabiliriz. Yoksa “x faturadan şu kadar kullandık, y faturadan şu kadar kullandık” bunula bu sistemin işlemesi söz konusu değil.

Hazine haklı olarak, kayıt dışılıkla mücadeleyi bu safhada, bu kriterlerle belki takip etmek istiyor ama, tabii bunun çok verimli olduğu kanaatinde değiliz. Netice itibariyle maliyet yöntemi uygularsak eğer, ihracat yapan bir firmanın % 18 KDV iadesi alması mümkün değil. Çünkü ham madde ilk girişlerde malzeme vardır, işçilik vardır ve genel üretim giderleri vardır. Oradan maliyet yöntemiyle yüklemeyi yaparsanız alacağı rakamlar 5, 6, 7, 8'le 12 arasında, 10'u geçmez zaten işçilikle nihayet katma değer.

Bütün bunları GİB ve yetkilileriyle defalarca değerli meslektaşlarımız görüşüyoruz. Umuyoruz ki, bunun uygulanabilir, doğruya en yakınını bulabiliriz. Çünkü dünyada hiçbir şey dört dörtlük olmuyor. Bunu hep yabancılar söylerler. Yani mutlaka bir, nasıl söyleyelim yüzde üç, beş, on pas geçilebilen “materyalite” diyorlar, yani pas geçilebilen, göz ardı edilebilen sistemler vardır, uygulamalar vardır, bunlara sadık kalmak gerekir aslında. Bu çerçevede eğer olaylara biz perspektif olarak, global olarak böyle bakar isek, öyle zannediyorum ki sorunları çok daha rahat çözebiliriz. Hem Hazine menfaatini çok rahatlıkla korumuş oluruz, hakkı olan kişilerin hakkının ödenmesine biz sebep olmuş oluruz, onların haklarını almış oluruz. Ekonomide bir düzelmeye, ekonomiye bir katkısı olur kanaatindeyim. Zaten düşünün ki, bir katma değer iadesi alan, katma değer ödedikten en erken üç, beş ay, yedi ay, sekiz ay sonra bu iadeyi alabiliyor, ortalamasını söylüyorum. Enflasyon ortalamasına baktığınız zaman, zaten o parayı birebir verseniz bile enflasyon kadar erimiştir o para. Dolayısıyla bu işi, yani uygulanabilir kılmamız lazım. Yunus Emre'nin dediği gibi “gelin tanış olalım, işin kolayın tutalım, sevelim sevilelim, bu dünya kimseye kalmaz”, dolayısıyla biz işi kolay kılmamız lazım, yapılabilir kılmamız lazım, yoksa sıkıntılar devam eder.

Bu konu üzerinde açıkçası sıkça toplantılar yapıyoruz hem Yeminli Mali Müşavirler Odaları olarak, hem de Maliye Bakanlığı, GİB, hem İstanbul Vergi Dairesi Başkanlıkları çok toplantılar yapıyoruz. Komisyonlar kuruyoruz. Bunları tartışıyoruz falan, elimizden geldiğince uygulanabilir bir sistemi yürürlüğe sokmaya çalışıyoruz.

Değerli meslektaşlarım, yine sorunlardan birisi de vergi incelemelerinde sorunlar yaşıyoruz. Biliyorsunuz bu kanun çıktığı zaman, tam tasdik daha doğrusu geldiğinde Maliye Bakanlığı bir onay almıştı o zaman. Denetim elemanlarının turne programlarında öncelikle tam tasdik yaptırmayan firmaların tespitiyle bunların incelenmesi öngörülüyordu. Maalesef o onay hala yürürlükte olmasına rağmen, uygulama tam tersi şekilde yürüdü. Turneye giden meslektaşlarımız, arkadaşlarımız denetim elemanları tam tersine tam tasdik yaptırmayanları değil de, tam tasdik yaptıranları incelemeye aldılar, böyle bir sıkıntı yaşandı. Sonra sorumluluklara geldi. Yani raporlar geliyor şimdi, tam tasdik raporu geliyor veya Katma Değer Vergisi raporu geliyor, Yeminli Mali Müşavir arkadaşlarımızı sorumlu tutuyorlar. Tabii ki her işin bir sorumluluğu var, bundan biz kaçmıyoruz, kaçmamız da mümkün değil. Eğer bir işin sorumluluğu yoksa, o iş zaten amacına uygun bir iş değildir. Mutlaka her yaptığımız işin bir neticesi vardır ve onun da bir sorumluluğu vardır. Ama biz bu sorumluluğun bir kere anlaşılabilir olması lazım, kabul edilebilir olması lazım bütün taraflarca, ola ki böyle olabilir demesi lazım yargısal yönleriyle beraber, o zaman amaca uygun bir iş yapmış oluruz diye düşünüyorum. Maalesef biz şu anda buralardan biraz uzaktayız.

Bu konuları biz Gelir İdaresi Başkanlığı'yla sıkça görüşüyoruz. Bu konuyu sıkça gündeme getiriyoruz, "haklısınız" diyor, fakat işte tam tasdik böyle. Vergi Denetim Kurulu onlarla görüşüyoruz. Denetim elemanlarına diyoruz ki yani kurumsal anlamda, beni sorumlu tutuyorsanız bir işten dolayı nedenlerini koymanız lazım, çünkü bizim kanunumuz, mevzuatımız da illiyet bağıını arıyor aslında diyor ki, "neden sen sorumlu tutuyorsun x yeminli mali müşaviri", çünkü diğer gerekçesini koymasına lazım, ama bunlar yeterince olmuyor.

Değerli meslektaşlarım aslında biraz iş kapasitesi konusuna gelelim. Şimdi bizim Türkiye'de aşağı yukarı 1.156.000 Kurumlar Vergisi mükellefi var. Nisan ayında Maliye Bakanlığı'nın açıklaması Kurumlar Vergisi 1 milyonu geçtiğini söylüyor, evet hakikaten öyle, benim de araştırmalarım da 1.156.000. Aşağı yukarı bunun 156.000'e yakını anonim şirket, diğerleri limited şirket. Ve bunların içerisinde özel sektör denetimine tabi olan şirket sayısı Türkiye'de 30 bin.

Değerli meslektaşlarım Türkiye'de tam tasdik bağımsız denetim kapsamında olan şirket sayısı 30 bin. Bu 30 binin içerisinde, 11 bin bağımsız denetime tabi şirketler de var. Yani 1.200.000 sermaye şirketinin içerisinde sadece ve sadece

bağımsız denetimde dahil olmak üzere, 30 bin tane şirket denetleniyor. Şimdi bizim 80 – 85 milyon bir nüfusumuz var. İlk 20 – 22 büyük ekonomi içerisinde biz yer alıyoruz. Fakat bu tarafa geliyoruz. Tamamen özel sektör denetim dışı, yani 30 bin firmayı denetliyorsunuz siz toplam olarak. Onun dışında 1.200.000'in işte 30 bini, 40 bini, 50 bini her neyse, 1.100.000 civarında şirket denetime tabi değil.

Şimdi değerli meslektaşlarım beğenelim, beğenmeyelim eski Ticaret Kanunu vardı. Eski Ticaret Kanununda mutlaka anonim şirketlere, mutlaka bir denetçi atanırdı, bir veya birden fazla. Limited şirketlerde kriterler farklıydı. Ama en azından, yeni Ticaret Kanununu eleştiri anlamında söylemiyorum. Ama en azından eski Ticaret Kanununda hiç olmazsa şirketlere, yöneticilerine, sahiplerine “beyler bir denetçiniz olacak” deniyordu. Bu denetçi çaycı olur, çorbacı, o şeyler magazin şeylerini bir tarafa bırakıyorum, ama “en azından bir denetçi olacak” deniyordu. O denetçi ne olursa olsun, oraya gidip imza atacağı zaman kendisinde bir sorumluluk hissedebiliyordu. Bunun yüzde 15'i doğrudu, değildi, işte o dediğimiz çaycı vesair falanlar grubu olabilir ama, büyük çoğunluğu bir kağıdın altına imza atıyorsa, o kendisinde bir sorumluluk hissediyordu. Öyle çok da basit değildi. Acaba bir şey mi olurdu? Ortaklar arasında bir sorun çıkar, “işte bizim denetçimiz de buna bakmadı mı, etmedi mi” diye en azından bütün bu tür şeyleri olurdu denetçilerin.

Ama şimdi yeni Ticaret Kanunumuz çıktı. Evet, gayet güzel, tabii günün şartlarına uygun, eyvallah ona itirazımız falan yok, ama şirketleri denetim dışı bıraktı. Sadece 30 bin şirketi, hatta 30 bin bile değil, bu Kamu Gözetim Kurumu kapsamında 11 bin şirket denetime tabi tutuldu. Onun dışında bizim tam tasdikle beraber 30 bin toplam. Bunun dışındaki 1 milyon üzerindeki şirket denetim dışında kaldı.

Şimdi dolayısıyla hem İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası olarak, hem tüm sekiz Yeminli Mali Müşavirler Odası olarak bu konunun üzerinde ciddiyetle duracağız, programımızda bu var. Yani ne yapmayı düşünüyoruz? Amacımız, hedefimiz nedir? Mutlaka 1 milyonun üzerinde şirketin denetimini sağlamak. Evet, UFRS, işte diğerleri o standartların dışında kalan firmalarda mutlaka bir denetçi olmalı. Mutlaka bir denetçi olmalı. Bu denetçi denetimini hangi standartlarla yapacak? Türkiye Muhasebe Standartları var. O standartlara göre ve bunu tek kişi yapabilecek, yani bağımsız denetim KGK kapsamında olduğu gibi, en az üç asıl, üç yedek vesair falan değil, tek bir meslek mensubu da, yani bu YMM veya SMMM olabilir, bunu yapabilmeli. Nasıl olacak bu? Tek başına bu işi yapacak, ama kapsamda yani benim hesaplarıma göre 1 milyonun üzerinde şirket denetim kapsamına girecek.

Bunun ne faydası var değerli meslektaşlarım, ne faydası olacak? Ben şöyle de bakmıyorum açıkçası, yani meslek mensuplarına iş olarak da görmüyorum. O, işin tabii sonucu olacaktır zaten. Meslek mensupları bir hizmet veriyor, tabii ki bir karşılığı olacaktır. Ama ekonominin geneli denetime tabi olmuş olacaktır.

Değerli meslektaşlarım, denetimsiz bir ekonomi hiçbir zaman için istenilen sonucu vermez. Denetim yapılmadan bir işin doğru da olsa, ki doğrudur da öyle kabul edelim ilk etapta. Doğru da olsa, bu istenilen sonucu vermez. İstenilen istatistiki rakamları da vermez. Bazen duyuyoruz “kayıt dışılık şu kadar, bu kadar”, düşünüyorum nedir bu kayıt dışılık? Hangi kriterlerle siz bunları hesapladınız? Vergisel kriterler ayrı bir tartışma konusu, efendim ticari kriterler ayrı bir tartışma konusu, yani hangi kriterleri siz detayları aldınız da “kayıt dışı şu kadardır” dediniz. Ölçünüz nedir? Ölçü yok, çünkü genel anlamda denetime tabi tutmamışsınız siz ekonominin bütünü. Böyle olunca da, yani birine göre % 30, birine göre % 40 – 50 – 60 falan, dolayısıyla bu, bu sefer sürdürülebilirlik, öngörülebilirlik, ileriye görebilme. Siz yönetici olduğunuzu düşünün, ister siyasi olarak düşünün, isterseniz de şirket yönetimlerini düşünün, yani siz önünüzü göremiyorsanız, eğer önünüzde açık raporlar yoksa, eğer bunları değerlendirip, bunların sonuçlarını görüp de ona göre karar veremiyorsanız, sürdürülebilir bir işlem konusu değildir.

Onun için bizim bu dönemde de hem Kamu Gözetim Kurumu ile hem de Ticaret Bakanlığı'yla çok sıkı bir iş birliği içerisinde olmamız gerekiyor. Bunu sağlayacağız. Bunlarla ilgili çalışmalar yapacağız. Denetimin kapsamını artıracaktır.

Değerli meslektaşlarım, Yeminli Mali Müşavirlik mesleği oturmuştur. Tutmuştur. Hiç kimse artık “bunun faydası var mıydı, yok muydu”, işte “bu devam eder mi, etmez mi”, böyle bir şey söz konusu değildir. Düşünün ki, zorunlu olmadığı halde şu anda 30 bin civarında tam tasdik sözleşmesi vardır. Bunun 20 binin üzerindeki İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası'nın üyeleri tarafından yürütülmektedir. Dolayısıyla da, yani mükellefler bilmiyorlar mı ki, bunun zorunlu olmadığını. Ama şöyle düşünün; ortalama ücretleri arkadaşlar 3 binle, 10 bin arası, istisnaları atıyorum, aynen para ödüyor işverenler.

Değerli arkadaşlar, bir asgari ücretlinin maaşı, işverene yükü bu kadar. Firmanın sahibi şöyle bakıyor, “işte 50 tane, 30 tane, 100 tane ücretli çalıştırıyorum, mavi yakalı, bir de bunlara verdiğim paradan daha da az, hadi o seviyede para veriyorum, bir de kravatlı birisi çalışıyor, çok güzel bir şey bu”. Nitekim İstanbul Ticaret Odası'nı ziyaretimizde Oda Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyesi dediler ki, “Yeminli Mali Müşavirlerden çok memnunuz, akşamları biz çok rahat uyuyoruz, çünkü biliyoruz ki Yeminli Mali Müşavir bizim hesaplara bakıyor”, yani bütün sorumluluk tabiri caizse bize olan şeyler, ekonomik

anlamda söylemiyorum, “onlar yapıyorlar, rahat uyuyorum artık, herhangi bir şekilde beni çağırıp da Maliye veya herhangi bir kurum çağırıldığı zaman ben o yeminli arkadaşımıza gel kardeşim diyorum, gidiyoruz, diyelim ki resmi görevli bana bir şey soruyor, ben dönüyorum Yeminli Mali Müşavire, “beyefendi doğru mu söylüyor, acaba bu nedir, biz hata mı yapmışız, yahut siz hata mı yapmışınız” diye, “ben rahat uyuyorum” diyor.

Onun için değerli meslektaşlarım şunu özetlemeye çalışırsam, Yeminli Mali Müşavirlik müessesesi kabul görmüştür özel sektör tarafından, kamu sektörü tarafından. Bizim çok sayıda özel sektör dışında, kamu sektörüne büyük hizmetlerimiz var. Bizlerden raporlar istiyorlar. Şimdi bankalar biliyorsunuz devreye girdi. Nihayet bizim bundan sonraki toplantıda arkadaşlarımız onu anlatacaklar, bu işte 15 milyon hikayesi nedir? Türkiye bankalarından kredi kullanmaları hikayeleri falan.

Geçen bir arkadaşımız ziyarete gelmişti Yeminli Mali Müşavir, “bu iş ne kadar sürecek” diye konuşuyoruz, Yeminli Mali Müşavir arkadaşım ne dedi biliyor musunuz çok hoşuma gitti? “üstat bu iş bitmiştir, zaten bundan sonra hiçbir banka Yeminli Mali Müşavir onayı olmadan kredi vermeyecektir”. Bizim hepimizin hesap durum cetvelleri vardı bundan önce, işte SMMM, YMM imzalatıyorlardı. “o kalkacak” diyor. Düşündüm bir an için, doğru söylüyor arkadaşım. Dolayısıyla bu sistem artık yürüyecek. Bundan sonra her hal ve takdirde kredi kullandıracağı zaman, kriterleri tartışırız tabii ki, mutlaka Yeminli Mali Müşavirden bir onay alacak. Bilgi alacak. Dolayısıyla bu iş sürdürülebilir, sürecek olan işlerdendir. Olaylara sadece böyle bir kısır döngüde bakmamak lazım, bizim gayet güzel bir kanunla kurulmuşuz. Bugüne kadar çok güzel işler yapmışız. Yani herhangi bir defomuz tabiri caizse söz konusu olmamıştır. Her yerde, gerek özel sektörde, gerek kamu da çok hüsnekabul görmüşüz. Dolayısıyla da biz kendimizden eminiz, yani herhangi bir sorunumuz yok. Sadece biz bu ülkeye hizmet etmek için varız. Herkes gibi, diğer kurumlar da öyledir. Biz bu ülkeye hizmet etmek için varız. Bunun için oluşmuş bir kurumuz. Dolayısıyla bunun sürdürülebilir olması, uzun süre devam etmesi, sonsuza kadar devam etmesi, bizlerin tabii ki çabalarıyla olacak.

Sabri TÜMER arkadaşımızı rahmetle, saygıyla anmak istiyorum. O son konuşmasında şöyle bir şey demişti, “buranın kalitesini siz Yeminli Mali Müşavirler, itibarını siz koruyacaksınız”. Sabri bey dedim o zaman, “Sabri bey nereden çıkardın bir anda” falan, “öyle değil mi” dedi bana, “vallahi öyle” dedim. Hakikaten buranın üyesi olan biz Yeminli Mali Müşavirler buranın itibarını bizler yükselteceğiz.

Değerli meslektaşlarım, bizim üyelerimiz kimler? Bakın şimdi Maliye’den gelenler var, özel sektörden gelenler var, akademiden gelenler var. Ziya

BİLDİRİCİ hocam şimdi karşımda beni zorluyor falan, tabii hocaların karşılarında konuşmak da zor onu da biliyorum. Bakanlık yapmış üstatlarımız var, milletvekilleri var. Böyle bir kulüp var burada. Bütün arkadaşlarımızın, bütün Yeminli Mali Müşavirlerin bunu böyle görmesi lazım, bilmesi lazım. Burası çok özel bir kuruluştur, yani “kulüp” demek biraz belki şeyi aşabilir ama, öyle bir kuruluştur. Böyle bir kuruluş, ki tecrübeli kuruluştur, tecrübeli kişilerin oluşturduğu kuruluştur. Dolayısıyla böyle bir kuruluşun yararlanmamak ülkemiz için büyük bir kayıp olur diye düşünüyorum.

Değerli meslektaşlarım, denetim standartları konusunda çalışmalarımız var. Denetim standartlarıyla ilgili bir çalışma yaptık. 2020'nin Şubat ayında Gelir İdaresi Başkanlığı'na teslim ettik. Sekiz Yeminli Mali Müşavirler Odaları Başkanlarının imzasıyla biz Gelir İdaresi'ne bunu sunduk. Tabii pandemi girdi, o pandemi dolayısıyla çok fazla çalışmadık birlikte, bir araya gelemedik pandemi nedeniyle. Standartlar konusunda bu dönem çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Ancak, bir şeyi ısrarla söyleyeyim, söylemek istiyorum altını çizerek söylemek istiyorum.

Değerli meslektaşlarım konuşulduğu için zaman zaman altını çizmek istiyorum, bizim standardımız var. Değerli meslektaşlarım bazı arkadaşlarımız, bazı çevreler “standartı yok bu işin” falan. Değerli meslektaşlarım bizim standardımız var. Eğer bizim standardımız yok ise, Katma Değer Vergisi iadelerini biz neye göre yapıyoruz? “tam tasdik” denilen bağımsız denetim ve tasdik işlerini biz neye göre yapıyoruz? Teşviklerle ilgili biz neye göre yapıyoruz? Elimizde bir standart var, bir dispozisyonu var. Devlet, ya da neyse kimse onun standardını koymuş.

98 – 99 yıllarında oturduk biz yine konuşuyoruz “standartlar oluşturacağız” diyoruz. Allah rahmet eylesin Oktay GÜVEMLİ hocamı saygıyla, rahmetle yad ediyorum. Dedi ki “standart koyuyoruz adını”, sonra “İbrahim'ciğim sen standart diyemezsin buna” dedi, “niye hocam, niye diyemeyeyim” dedim, “diyemezsin” dedi, ben de tabii bir şey biliyoruz kendimi falan “hocam, niye diyemiyorum kanunla kurulmuşuz” falan filan, “hayır, standart en üst makam kor, gerektiği zaman revize eder, gerektiği zaman değiştirir, o onun yetkisinde, senin hangi yetkin var şimdi bu standartları koymada, sen neyi koyup, neyi değiştireceksin” falan dedi. Tabii dedim “hakikaten hoca doğru söylüyor”, o çalışmanın adını biz “denetim normları” olarak koyduk ve çok çalıştık, Namık Kemal bey o dönemden beri bu şeylerin içerisinde, çalışmaları yapıyor.

Şunu anlatmaya çalışıyorum, bizim standardımız var. “ama şimdi peki neyin peşindesiniz” diye soracak olursanız, bu standartları daha anlaşılabilir, daha rahat bir şekilde, daha öz bir şekilde getirebilir miyiz? Yoksa yeni bir standart peşinde değiliz biz, standartlar belli zaten, devlet koymuş onu. Biz daha toplu

hale gelir mi diye, onun peşindeyiz, onun çalışmalarını yapıyoruz. Gelir İdaresi Başkanı sayın Bekir BAYRAKDAR beyle de görüştüğümüz “aynen beraber çalışalım” sağ olsunlar her zaman bize destek oluyorlar. “Faruk GÖZÜBÜYÜK bey bu işlerle ilgileniyor, yıllardan beri de bu işin içinde, biliyor bu işleri, siz onunla konuşun, edin, çalışın, getirin bana ne gerekiyorsa onu yaparız” dedi. Bu çerçevede de önümüzdeki dönemde, yani bu Eylül’den itibaren de Ankara’ya biraz daha sık gideceğiz, daha sık bu konuları görüşeceğiz, daha çok tartışacağız, sorunlarımızı mümkün olduğunca elimizden geldiğince asgariye indireceğiz, ama hiçbir zaman için sorunlarımızı sona erdirmeyeceğiz, zaten konuşmamın başında da söyledim “bütün sorunları çözme, bitirme diye bir kavram söz konusu değil”, o çerçevede biz değerlendireceğiz.

Sayın üstatlarım, meslektaşlarım bizim bir yer sorunumuz var, burası bizim biliyorsunuz aşağı yukarı 1999 yılından bu yana, bu mekanda biz faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Şöyle bir sıkıntımız var. Daha önce burası Milli Emlak Genel Müdürlüğü’ne, yani Maliye’ye aitti, oradan biz kiralamıştık. Biliyorsunuz Vakıflarla ilgili bir kanun çıktı, öyle olunca bu da eski bir vakfa aitmiş, yani Osmanlı döneminde eski bir vakfa aitmiş. Dolayısıyla burası da Vakıflar Genel Müdürlüğü’ne geçti. Vakıflar Genel Müdürlüğü şimdi bizden burayı boşaltmamızı, yani “kira süresi bitti, tahliye edin” diye talebi var. Onlarla ilgili çalışıyoruz. Görüşmeler yapıyoruz. Demin randevu taleplerimizi sıralarken sayın Cumhurbaşkanımız da dahil olmak üzere, bu konular üzerinde yoğun bir şekilde çalışıyoruz. Ne olacağını hep birlikte göreceğiz. Detaylı bilgi bende olmadığı için açıkçası size de veremiyorum, ama böyle bir Odamızın durumu var. Elimizden geldiğince en rasyonel bir şekilde, en anlaşılabilir şekilde çözmeye çalışacağız.

Tabii bu arada sizlerin büyük desteklerini istiyoruz, bekliyoruz. Şöyle diyeyim “para isteme benden buz gibi soğurum senden”, bizim bütçemiz sıkıntılı arkadaşlar, “sıkıntılı” derken, bütçemiz yetersiz, yani nisbi aidatlar kalkınca değerli meslektaşlarım Oda’nın gelir kaynakları çok azaldı. İnanır mısınız, böyle başa baş götürmeye çalışıyoruz. Hele hele bir de bu taşınma şeyimiz olursa, o da ayrı bir şey. Bunun için değerli meslektaşlarımın büyük çoğunluğu, tamamen hepsi aşağı yukarı maktu aidatlarını ödüyorlar, ama bazı arkadaşlarımız muhtemelen unutmuşlar. Unutan arkadaşlarımız var. O arkadaşlarımızdan da rica ediyoruz, onlara da ayrıca bildirimde bulunuyoruz, unutmuşlar, zaten birkaç kişiyle görüşünce “valla utandık bunu duyunca, nasıl olmuş da biz bunu ödememişiz, atlamışız” falan diye, hakikaten meslektaşlarımızın büyük çoğunluğu bir unutkanlık veya başka nedenler olabilir, yani “ihmal” diyelim olabilir, yoksa onun dışında herhangi bir şey söz konusu değil. Onun için bütçemizin biraz düzelmesi lazım. Aidat borcu olan üstatlarımdan, meslektaşlarımdan özellikle rica ediyorum. Hatta biraz fazla ödemelerini talep ediyorum. Çünkü bizim gerçekten Oda’nın arkadaşlar paraya ihtiyacı var.

Bütçesi sınırlı, bütçesi yetersiz. Biz bu sene huzur haklarını % 50, yani yarıya indirdik arkadaşlar. Biz oturduk “artık burası neyi kaldırır, neyi kaldırmaz”, biz Allah rahmet eylesin Sabri TÜMER de dahil olmak üzere, kimsenin itirazı olmadı, “haklısınız” dedi, bütün Yönetim Kurulu oturduk, arkadaşlarımızın önermeleri % 50 indirerek, yani yarı yarıya indirerek önermeyi verdik. Ama tüm arkadaşlarımızdan, üyelerimizden de bu hassasiyeti bekliyoruz. Elimizden geldiğince mali disiplini uyguluyoruz. Mümkün olduğunca, devlette mali disiplin gerçek anlamda bizim Oda gibi uygulansa öyle zannediyorum, işler düzelirdi. Biraz iddialı olabilir ama, yani öyle düşünüyorum. Düşüncem o dur, yanlış da olabilir, biz bunu uygulamaya çalışıyoruz. Tüm Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarımız büyük fedakarlıklar gösteriyor. Her gün bir Yönetim Kurulu arkadaşımız burada. Ben her gün yarım gün buradayım. Her zaman bizim katımız tüm Yeminli Mali Müşavirlere ve üçüncü şahıslara açıktır. Gelirler, derterini sorunlarını anlatırlar. Tartışırız, konuşuruz. Çözümlemesi gereken konular vardır, onları biz komisyonlarımıza aynen havale ederiz. O komisyonlarda çalışır, eder, rapor çıkarır. Ahmet KAVAK bey burada, burada bizim Mevzuat Komisyonu Başkanı, zaten bizim canımıza okuyor “mevzuat komisyonunda o olur, bu olmaz” diye katı görüşlerle falan, ama bir noktaya getiriyor bizi.

Sözlerimi çok fazla uzattım mı bilmiyorum ama, bundan sonra daha çok görüşeceğiz. Üç sene bizim kahrımızı çekeceksiniz, kusura bakmayın, bizi anlayışla karşılayın, diyorum. Ben burada sözlerime noktayı koyuyorum. Sizleri tekrar saygıyla selamlıyorum.

Oturumun ikinci bölümünü yönetmek üzere Vahap ADIYAMAN arkadaşımızı buraya davet ediyorum. Sunum yapacak, konularına vakıf iki arkadaşımızı da ayrıca buraya davet ediyorum. İlk kez de benim bildiğim kadarıyla bir Yönetim Kurulu Üyesi teknik anlamda sunum yapıyor. Namık Kemal KOÇ bey bugün öyle olacak. Yönetim Kurulu Üyesi ve teknik anlamda sunum yapacak, bu da bir ilktir ve de güzel bir şeydir.

Tekrar sizleri saygıyla selamlıyorum, arkadaşlarımı davet ediyorum, buyurun arkadaşlar.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Teşekkür ediyorum sayın Başkan. “Saygıdeğer arkadaşlar şahsım ve Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum” derdi Sabri TÜMER bey hep, toplantıya başlarken bu cümleyle başladılar. Ben de Sabri Başkanı yeniden anmak, yad etmek için onun cümlesiyle başlamanın mühim olduğunu düşünüyordum. Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün bildiğiniz gibi, 24.06.2022 tarihinde 10250 sayılı bir karar yayınlandı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından “finansal istikrarın güçlendirilmesi ve kaynaklarının daha verimli kullanılarak kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışması” için bu kararı aldılar ve yayınladılar. Bu kararın dayanağı da tabii ki 5411 Sayılı Bankacılık Kanununun 93’üncü maddesi. Karar yayımlandıktan sonra yapmış olduğumuz değerlendirmede birçok sorunun ve sıkıntının, özellikle uygulamada karşımıza çıkacağını düşünerek bir değerlendirme yaptık. Daha sonraki süreçte de BDDK’dan randevu talep ettik ve kararla ilgili görüşlerimizi, düşüncelerimizi ve değerlendirmelerimizi aktardık kendilerine. Gerçekten de yararlı oldu. Daha sonraki süreçte de, tabii bu kararı aldıktan sonra basın açıklaması yaptılar kararın uygulanmasıyla ilgili. Bizim bu görüşmemizden sonra da yine yedinci ayda yeniden bir karar aldılar. 07.07.2022 tarihinde 10265 Sayılı Kararla bizim de önerilerimizin olduğu önemli değişikliklerle, yeni bir kararla, bu kararın hayata geçmesini sağlamaya çalıştılar.

Yine bu arada biz Yönetim Kurulu olarak Oda’da bu konuya hakim mensuplarımızla yapmış olduğumuz değerlendirmede yine birçok sorunun ve sorunun olacağı tespit edildi. Namık Kemal KOÇ bey konuyla ilgili gerçekten önemli bir çalışma yaptı, önemli değerlendirmeler yaptı. Bu toplantılarda belli başlı sorular tespit edildi. Biz tekrar BDDK’ya randevu talep ettik ve gittik görüştük, o soruların cevaplarını da BDDK’dan sözlü olarak, daha sonra da yazılı olarak aldık ve bugün bu konuyla ilgili toplantıyı yapacağımızı BDDK biliyor. Burada da yine bu kararla ilgili sorun ve sorular ortaya çıktığı zaman da mail ortamında halledebilirsek, mail ortamında, edemezsek de yine bir toplantı yaparak konuyu, özellikle de Yeminli Mali Müşavirler açısından ve de genel olarak daha net uygulanabilir bir hale dönüştüreceğiz.

Ben daha fazla uzatmadan hemen konuya girmek istiyorum. Bugün Dr. İsmail Ercan ÜNAL beyle birlikteyiz. Namık Kemal KOÇ beyle birlikteyiz. Daha çok İsmail Ercan ÜNAL bey mevzuatla ilgili değerlendirmesini yapacak. Belki ikili görüşmelerle ilgili de soruların cevabı konusunda Namık Kemal KOÇ bey yardımcı olacak. Ben hemen sözü uzatmadan sayın İsmail Ercan Ünal’a sözü veriyorum, buyurun İsmail bey söz sizin.

DR. İSMAİL ERCAN ÜNAL

Teşekkür ediyorum sayın Başkan. Ben yeni dönemin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Yönetim Kurulu’na ve diğer Kurullardaki arkadaşlara başarılar diliyorum. Ve tabii ne yazık ki üzücü başladık dönemimize, Sabri TÜMER Başkanımızı çok nadir görülen bir tesadüf sonucu kaybettik. Yan yana çok oturmuşluğumuz var üstadımızla bu masalarda. Kendisini saygıyla anıyorum ve rahmet diliyorum tekrar müsaadenizle.

Ben sunumuma başlarken sevgili kardeşimizden bir tablo yansıtmasını rica edeceğim. Bir tablo üzerinden yürümeye gayret edeceğim bu sunumda. Bildiğiniz gibi bu yazın sıcak günlerinde yaşadığımız bir gelişmeydi. 24 Haziran tarihinden sonra, mali tatilin başlangıç günlerinde, neredeyse firmaların alelacele karşılaştıkları sorundu. Türk Lirası kredilerde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından sınır getirilmesiyle ilgili bir karar yayınlandı ve hafta sonuydu. Hafta sonunu bayağı bütün meslektaşlarımız telefon konuşması yaparak geçirmişlerdir tahmin ediyorum. Bu karar sonrası Temmuz ayında bir karar daha yayınlandı, ama basın açıklaması ile ilk kararın hemen iki gün sonrasında bir basın açıklamasıyla konunun biraz daha açıklığa kavuşturulmasına çalışıldı. Fakat şu anda 10265 Sayılı Kararla uygulamaya yön verilir bir noktaya gelmiş durumdayız.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun web sitesinde, Resmi Gazete de "yayınlanmayan kararlar" başlığı altında bu kararları bulmak mümkün. O günden itibaren banka kredileri kitledi. Bir hayli sorun yaşandı ekonomide. İşletmeler oldukça sıkıntı yaşadılar. Bu 10250 Sayılı Kararın ekinde yer alan kısmen esneklik sağlayan maddeleri uygulamaya gayret ettiler. O kararda özellikle, TL kredi kullanımıyla ilgili getirilen üç şartın birlikte sağlanması halinde sınırlamanın geçerli olacağı, üç şartı birlikte sağlamayanların ise, sınırlamanın dışında olduğunu hemen iki gün sonraki basın açıklamasıyla daha da netleştirdiler.

Fakat konu, tamamen bağımsız denetim şirketleriyle, raporlamasıyla ilgili idi. Bu kez 07 Temmuz'da yayınlanan 10265 Sayılı Kararla, konu biraz daha değişikliğe uğramış durumda. Burada bağımsız denetim şirketlerinin BDDK'yla olan görüşmelerindeki fiili imkansızlıkları aktarmasının da rolü oldu. Ve Yeminli Mali Müşavirler Odamızın da katkılarıyla sistemi daha rahatlatır hale geldik.

İlk uygulamada taahhütname verilmesi ve verilen taahhütnameden sonra bir ay içerisinde bağımsız denetimden geçmiş finansal tabloların sunulmasıyla ilgili bir düzenleme vardı. Bunun fiili imkansızlığı anlatıldı BDDK'ya, yani hem bağımsız denetim raporunun ne zaman biteceğine dair bir tarih koymanın mümkün olmaması, hem de raporun teslim süresiyle ilgili olarak da bir sınırlama yapmasının işin doğasına aykırı olduğunu belirterek düzenlemeye yön verildi.

Şimdi bir küçük tablomuz var. Bu tablonun üzerinden ben yürümeye gayret ediyorum ama, bunun ekinde de hem 10250 Sayılı, hem de 10265 Sayılı Kararların ikisi, basın bülteni, basın açıklamasının kendisi var. Daha sonrasında da uygulama sırasında yararlanacağımız BDDK'nın bazı mevzuatları da yer alıyor. Yerine göre ben onları açacağım. Mümkün olduğu kadar da gözleri

yormadan bunların üzerinden, bu tablonun üzerinden yürümeye gayret edeceğim.

Üç tane temel sınırlama var. Bir kere bağımsız denetim varsa işletmemizde, kredi sınırlamamızın birinci şartı, bağımsız denetime tabi bir işletme varsa kredi sınırlaması içerisine giriyor. Eğer bağımsız denetim yoksa firmada ve sonradan getirilen istisnaya olsa bile, ilk kez 2022 yılında bağımsız denetim yükümlülüğüne başlamışsa, yine kapsam dışında kalınmasıyla ilgili ilk yıl bağımsız denetime tabi ise, daha önceden böyle bir çalışması yoksa işletmenin, burada da yine kapsam dışında kalınması gibi bir durum var.

Bağımsız denetim olmayan firmaların bu kavramın dışında tuttuğunu anlatan kararı basın açıklamasıyla daha da netleştirdi. Orada dedi ki, “üç şart var”; “öncelikle bağımsız denetime tabi olacaksınız var mı, yok mu”.

İkinci şart, “kullanmış olduğunuz kredinin kredi kullanma tarihi itibariyle, talep tarihi itibariyle mevcut olan kayıtlarımızdaki yabancı para miktarının Türk Lirası karşılığı 15 milyon lirayı aşılıyor mu, aşmıyor mu”, bunu da aştığını varsayalım,

Üçüncü şartta da, “en son bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolar ilk kararda böyleydi” “en son” dan ne kastediyoruz, herhangi bir yıl kastedilmiyor. Bu 2021 yılı da olabilir, 2020 de olabilir, 2021 yılının özellikle bağımsız denetim raporları halka açık işletmeler dışında BOBİ FRS uygulayan şirketlerde yıl sonuna kadar herhangi bir ayda teslimi mümkün olduğundan, aslında uygulamayla geldi bu. Uygulamada pek raporların teslim tarihinde boşluk bulunmasına rağmen, uygulamada bu konu oturdu. KGK da bunu kanıksamış durumda. 2021 yılının bağımsız denetim raporu, 2022 yılının sonuna kadar herhangi bir ayda hazırlanıp, verilip, sisteme girilebiliyor.

Dolayısıyla en son bağımsız denetimden geçmiş finansal tablo kavramı içerisine, en son hangi tablo varsa bağımsız denetimden geçmiş, o tablo esas alınacak diye yüründü. Burada daha sonra 10265 Sayılı Karar da, en son Geçici Vergi döneminde verilen, Geçici Vergi Beyannamesinde kullanılan gelir tablosunun üretildiği, gelir tablosu ile ayna anda çıkarılacak bilançonun da kullanılabileceği anlatıldı. Sonuç itibariyle bir bilanço var elimizde. Bağımsız denetimden geçmiş finansal durum tablosu veya Gelir İdaresi’ne vermiş olduğumuz son Geçici Vergi Beyannamesindeki kârı gösterir bilançonun aktif toplamının % 10’unu bir kenara koyalım dedi.

İkinci olarak da, kredi başvuru tarihinden itibaren geriye dönük olarak bir yıllık ciro miktarı esas alındı. Bu cironun da % 10’u alındı. Ciro mu, yoksa aktif

toplamının % 10'unu büyük diye bakılacak bir seçenektir sonra, hangisi büyükse, onun alınmasıyla ilgili de üçüncü şart getirildi.

Özetleyecek olursak, bağımsız denetime tabi bir işletme kredi müracaatı sırasında, örneğin 15 milyon lirayı geçen, 20 milyon seviyelerinde bir döviz varlığı var. Döviz varlığının ne olduğunu, biraz sonra geleceğiz hangilerinin kastedildiğini. Nakit ve nakit benzerleri içerisinde yer alan dövizler diyelim. 20 milyon lira, 15 milyonu da geçtik, fakat işletmenin cirosunun son bir yıllık 500 milyon lira olduğunu düşünürsek, % 10'u 50 milyon lira. 50 milyonu geçene kadar kredi limitinin sınırlanmasına dahil olup, olmamayı mukayese etmek mümkün. 20 milyon liralık ikinci şartı geçmesine rağmen, üçüncü şart olan 50 milyon lirayı geçmediği için, kredi limiti sınırlanması dışında kaldığına dair Yeminli Mali Müşavir tarafından bir tespit raporu yazılmasıyla ilgili sistemin yürütmesine karar verildi.

Sonuç itibarıyla bağımsız denetim var ise, sisteme giriliyor. Üç şartı sağlıyorsa limit sınırlanmasına tabi. Üç şart birlikte sağlanmıyorsa, bu TL kredi limitiyle ilgili bir konu bulunmuyor. Tabii bunun raporla tespit edilmesi gerek. Yeminli Mali Müşavirin bu üç şartı da tek tek analiz ettikten sonra raporuna bağlaması gerekiyor. Benim şahsen yazmış olduğum raporlarda bağımsız denetime tabi olup, sadece bağımsız denetime tabi olma şartını sağlayıp, diğer iki şartı sağlamayanlar da var. İlk iki şartı sağlayıp da ciro toplamının % 10'unu aşmamasıyla ilgili şartı sağlamayan da bir işletme var. Bunun tabii tespiti gerekiyor.

Bu ikinci kararda bu kez, ilk yıl bağımsız denetim varsa, bu da istisnaların içerisinde sayıldı, Konsolidasyonla ilgili bir kavram var kararın içerisinde. Şayet işletmeler konsolide, KGK mevzuatına göre konsolidasyona tabi ise veya konsolide finansal tablo hazırlama durumu söz konusuysa, bu durumda Yeminli Mali Müşavirlerin değil, bağımsız denetçilerin raporlarını istiyor. Bu da bir eksik yönüdür konunun, Yeminli Mali Müşavir raporunun burada da olması lazım, çünkü bunlar hepsi sonuç itibarıyla bu finansal tabloları Yeminli Mali Müşavirlerin teknik desteğiyle hazırlıyorlar. Burada da böyle bir bağımsız denetçi, Yeminli Mali Müşavir ayrımının yapılmaması gerekiyor.

Bir karışıklık var şeyin içerisinde benim görebildiğim yine, tabii ki kendi fikirlerimi söylüyorum sonuçta.

Konsolidasyon bölümünde, bağlı ortaklıklar ve iştirakler açıklaması var. İştirakler biliyorsunuz konsolidasyona tabi değil. Konsolidasyona kimler tabi diye baktığımız zaman, TFRS uygulayan işletmeler tabi. BOBİ FRS uygulayan işletmelerden ise "büyük işletme" tanımı içerisinde olanlar tabi. Orta büyüklükte işletme, yani 200 milyon lira aktifle, 400 milyon lira ciro toplamı ve 250

Çalışanla ilgili  şarttan ikisini geçenler, bildiğimiz gibi büyük işletme tanımı içerisinde sayılıyor.

Bu işletmelerin altında kalıp da bağımsız denetime tabi olan işletmelerin konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülükleri bulunmuyor. Eğer konsolide finansal tablo hazırlanıyorsa bağımsız denetçi raporuyla, BOBİ FRS'ye göre bağımsız denetime tabi, standartlara göre uygulanan bir denetim söz konusuysa, burada da Yeminli Mali Müşavir raporu ile BDDK yetiniyor. Konuştuğumuz gibi Gelir İdaresi Başkanlığı'na verilen en son Geçici Verginin ıkartılması sırasında kullanılmış olan bilançodaki aktif toplamını esas alacağız.

Fakat yle bir noktaya geliyoruz ki, bütün bu konuştuklarımız geliyor en sonunda, geçmiş 12 aylık cironun % 10'uyla konuyu sınırlıyor. Aslında birçok işletmenin en temel kıstasını bu oluşturuyor.

Kredi müracaatı itibariyle, krediyi örneğin bugün yaptığımızı düşünürsek, ben dn böyle bir işletmem için rapor hazırladım. Dn Ağustos ayıydı. Biz Temmuz ayında geriye giderek, Temmuz 2020'den geriye giderek 12 aylık ciroyu aldık. En son bağımsız denetim raporumuz geçen yıl 2020'yle ilgili 2021 yılının Ekim ayında vermişiz. Oradaki aktif toplamını aldık. Otomatikman 12 aylık cironun % 10'u hepsinin üzerinde kaldığı için, firmamızın kredi müracaatı itibariyle, yani 17 Ağustos itibariyle, 16 Ağustos kurlarına göre, elindeki dövizleri çarparak bulduğumuz miktar 28 milyon lira çıkmasına rağmen, ciro olan 440 milyon liranın % 10'u 44 milyonun altında kaldığı için "bu sınırlamaya tabi değildir" diye rapor verdik.

şimdi burada tabii rapor verilmeli, ne zaman verilmeli kavramını, bir sonra ilave olarak geçiyoruz. Bu üç şartı da birlikte oluyorsa, örneğin biraz evvel benim bu verdiğim işletmenin cirosunun 250 milyon lira olduğunu düşünelim ve % 10'u 25 milyon liraysa, 28 milyonluk elimizdeki yabancı paranın TL değerini nedeniyle, üç şartı da birlikte sağlar bir konuma gelecek idik, bu durumda limit sınırlamasına dahil oluyoruz ilk bakışta.

Bu gibi işletmeler için ikinci bir ilerleme şartı var. şayet  şartta da takıldıysa bir işletme, bu kez bu işletmenin döviz kredisi kullanıp, kullanmama yönünden bir analizinin yapılması gerekiyor. Döviz kredisinde biliyorsunuz YMM'ler bağımsız denetim şirketleri raporlarını geçen yıl verdiler. İki yıldan beri çalışıyor sistem. Orada da bir 15 milyon ABD dolarının üstünde bir sınırsızlık vardı. Ama onun altında kullanılan kredilerde ise, son üç yılın döviz getirisinin ortalaması alınmak suretiyle kredi limiti belirleniyordu. Yani şirketin döviz kredisi kullanma imkanı varsa, döviz kredisini kullanmaya zorluyor önce, bu yoksa şayet üç şartı sağlıyor. Döviz kredisi kullanma şansı da yok. Bu kez üç aylık döviz açığının tespiti gerekiyor. Bunun tespiti için, tabii hangi günler

itibariyle bu çalışmanın, hangi tarih aralıkları için yapılacağı da önem kazanmakla birlikte, bunlarla ilgili olarak da verilen, bu 10265 Sayılı Kararın ekinde verilmiş olan “Ek 1 Formu”na dikkat edilmesi gerekiyor. Bu Ek 1 Formunda ise, bu döviz açığıyla ilgili bu tür işletmelerden bir taahhütname alıyor.

Şimdi tekraren biraz daha ilerlemek istiyorum izninizle. Rapor bankalara verilecek. Ancak leasing ve faktöring şirketleri de sisteme dahil edildi. Ağustos ayından itibaren leasing ve faktöring şirketlerinden kullanılan krediler için de aynı sistem geçerli olacak.

Şimdi kredi kullanımını öncesi bu raporun verilebileceği mümkün. Ben özellikle tam tasdiki olan işletmelerde bunun daha kolay işleyebileceğini düşünüyorum, ama sırf karşımıza kredi raporu için gelmiş olan bir işletme olabilir. Tabii onlarda tasdik yapmak kolay değil. Kayıtların içine girmek lazım. Defterlerin işleme süresinin geçmesi gerekiyor. Burada en kolay yöntem, Ek 1 taahhütnamesiyle firmanın kredi alması. Şu anda başta sistem tıkanmışken, bugünlerde kimse bize müracaat etmiyor. “Ek 1 Taahhütnamesi” dediğimiz taahhütname 10265’in ekinde var. Burada diyor ki “krediyi alırken üç ay içerisinde kredi tarihi itibariyle sınırlamayla ilgili olan üç şartı da yerine getirdiğimi” “getireceğimi” değil, “getirdiğimi”, “taahhüt ediyorum ve buna ilişkin raporu da getirip size vereceğim” şeklinde bir düzenleme var. Yani Yeminli Mali Müşavirler veya bağımsız denetim şirketleri, “konsolidasyon kavramı” içerisindeyse bağımsız denetim şirketleri, “konsolide olmayanlar” için ise, YMM’ler, ama burada bir müracaat ederek, her iki rapor çeşidinde de olması gerektiğini pekala talep edebiliriz. Çünkü onları da hazırlayan Yeminli Mali Müşavirlerin teorik bakış açısıdır sonuç itibariyle.

Sonuçta Ek 1 Taahhüdü verildi. Ek 1 Taahhüdünü 17 Ağustos itibariyle götürdü firma verdi ve kredi 15 Temmuz’da verdi, 17’sinde de kredi çıktı. Kredinin tahsis tarihi itibariyle, yani ayın 17’si itibariyle üç ay içerisinde Yeminli Mali Müşavir 17 Ağustos tarihini baz alarak, 17 Ağustos tarihindeki kayıtları baz alarak üç ay içerisinde firmanın bağımsız denetime tabi olup, olmadığını, firmanın kredi tahsis tarihi itibariyle döviz varlığının ikinci şart olan 15 milyonu geçip, geçmediğini, sonra üçüncü şart olan aktif toplamının veya cironun % 10’u sınırını geçip, geçmediğinin tespitini yapmak ve bu üç ay içerisindeki raporunu da takip eden bir ay içerisinde, yani Ekim ayı içerisinde Yeminli Mali Müşavir dostlarımızın bu konuda biraz yoğunluğu olacak. Şu anda pek rapor istenmiyor. Biraz evvel üstadımız da belirttiler aşağı yukarı 12 bin firma bağımsız denetime tabi durumda. Bunları TFRS uygulayan yaklaşık 2 bin tanesi var. 10 bin tanesinde de BOBİ FRS, yani Yeminli Mali Müşavirlik raporunu şu anda 10 bin tane işletme için düzenlenme, bu 10 bin işletmenin de herhalde çok önemli bir bölümü artık finansal piyasalardaki sıkıntının hemen hemen etkilemediği işletme

olmadığını görebiliyoruz bütün arkadaşlarımızın faaliyetlerinden. Önemli bir bölümünün bu türlü taleplerle karşımıza gelmesi mümkün.

Bir de “Ek 2” var. Ek 2 Taahhütte de yine “bağımsız denetime tabi değilim” veya “bağımsız denetime tabi olsam bile bu benim ilk yılım” diye bir tespit imkanı getirilmiş. Bunu SMMM dostlarımız da yapabilecek. YMM arkadaşlarımız yapabilecek. Bağımsız denetçilerimiz de bunu yapabilecek. Burada bağımsız denetime tabi olup, olmama konusunun yorumlanması gerekiyor. Orada birkaç şey söylemek gerekirse, bildiğiniz gibi bağımsız denetime tabi olup, olmamaya ilgili Kamu Gözetim Kurumu’nun dört tane kıstası var.

Birinci kıstas, KAYİK işletmelerde kesinlikle bağımsız denetim ve TFRS standartlarına göre hazırlanan finansal tabloların bağımsız denetime sahip halka açıklar ve KAYİK’lar.

İkinci kıstas, Sermaye Piyasası Mevzuatı gereğince, halka açılmış şirketler ortak sayısının fazlalığı bakımından en kolay örnek bu verilebilir. Bunlarla ilgili eşit sınırlar biraz daha diğerlerine göre, altta tutulmuş vaziyette. Bunlarda da TFRS geçerli.

Üçüncü kıstas, klasik anonim ve limited şirketlerimizin bağımsız denetime tabi olmama kıstası.

Dördüncü kıstas ise, mülkiyeti dernek, vakıf, iktisadi işletme veya meslek kuruluşlarına ait olan.

Şimdi sevgili meslektaşlarım mevzuatı bir tekraren ele alacağım, ama bu tablo üzerinden ben genel bir fotoğraf vermeye gayret ediyorum, çok da zamanınızı almayacağım.

Şimdi burada bizim klasik anonim ve limited şirketlerdeki sınırimız, biliyorsunuz üç şarttan ikisini, iki yıl üstü üste geçmekle ilgili, bunlar nedir diye baktığımız zaman, aktif toplamı 35 milyon lira, ciro toplamı 70 milyon lira ve çalışan sayısı 175 kişi. Bu üç şarttan ikisinin aşılması gerekiyor. Bu iki yıl üst üste aşılması gerekiyor. Burada bağımsız denetim var mı, yok mu, tespiti lazım. Fakat Kamu Gözetim Kurumu’nun bir sorgulama ekranı var. Şu anda ben gene geçeceğim onun üzerinden. O sorgulama ekranında, firmanın vergi kimlik numarasını girmek suretiyle bağımsız denetime tabi olup, olmadığını oradan görmek mümkün hale geliyor. Bir işletme, bazen böyle sınırda olan işletmeler var. Bankalar da pek karar veremiyor, “git bağımsız denetime tabi misin, değil misin, tespit et”, bu karar öncesi benim bu türlü uygulamalar geldi başıma. Burada Kamu Gözetim Kurumu’nun web sitesine müracaat ettik. Gelir İdaresi

Başkanlığı'ndan aldığı verilerle, veri tabanından bir işletmenin vergi kimlik numarasından girerek, bağımsız denetime tabi olup, olmadığını, tabii bildiğiniz gibi orada görebiliyorsunuz. Veya ilk yıl varsa, yine ilk yıl biraz evvelde belirttiğimiz gibi, şeyin dışarısında kalıyor.

Rapor konusuna baktığımız zaman, kredi talep tarihinde rapor düzenlenip verilebiliyor. Bağımsız denetim var mı? Türk Lirası değeri nedir? Aktif toplamı ve son bir yıllık cironun % 10'luk sınırı, bu üç şartı da yerine getiriyorsa, takıldı demektir limite. Bu durumda üç şart varsa, bu üç şarttan sonra, önce döviz kredisi var mı, yok mu? Ona bakıyoruz. Döviz kredisi imkanı da yoksa şayet, döviz açığının tespit edilmesi gerekiyor. Döviz açığı üç aya yönelik, elimizdeki dövizler nelerdir? Üç ay içerisindeki döviz yükümlülükleri nelerdir? Ve elimizdeki alacaklarımızın içerisindeki döviz olarak tahsilatını yapacağımız üç aylık, tabii bu ayrı bir çalışma gerektiriyor ama, bunu herhangi bir meslek mensubuna tarif etmemize gerek yok, herkes bunu yapar. “bu kadar elimdeki mevcutlarım bu, üç aylık süre içerisinde ödemem gereken döviz miktarı bu, elde edeceğim döviz bu” diye bir mukayese yaparak buradaki döviz açığını tespit edersek, üç şarta takılıyorsa ve kredi kullanımında döviz kredisinde imkanı sınırlıysa, burada tekraren bize kredi kullanma imkanı sağlıyor sistem.

Şimdi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun 10265 Sayılı en son Kararı üzerinden burada geçtik. Şu anda güncel olan Kararımız bu bildiğiniz gibi. Burada sadece bağımsız denetim raporları geçerli idi. Burada bağımsız denetçinin yazacağı rapor ve denetimden geçmiş finansal tablolar geçerliydi. Ama sonuç itibariyle gene % 10'luk limitle ilgili bir düzenleme olduğu için, gelip dayandığı nokta yine bir yıllık cironun % 10'yla ilgili sınıra dayanıyor. Bu konu çözüldü. Bütün bu hesaplamaları da yine Namık Kemal KOÇ üstat da tabii daha değişik örnekleyecek. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası döviz alış kuru ile düzenliyoruz, kullanıyoruz.

Buradan 10265 Sayılı şu anki yürürlükte olan kararımız bu, bu kararda ise ötekiyle ilgili olarak, şurada değişen konumuzu şu; Banka kredisi için müracaat ettiğimiz andaki elimizdeki yabancı paranın Türk Lirası cinsinden değerini konuşuyoruz. Burada altın dahil efektif dövizler, bankalardaki yabancı para mevzuatı Eurobond'lar dışında yurtiçi, yurtdışı yerleşiklerce yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymet ve hisse senedi varlıkları, altına, dövize endeksli olarak yatırım fonları, yine ters repo işlemleri, swap işlemleri, altın swapı dahil olmak üzere, sonuç itibariyle benim bilançomda gözüken nakit ve nakit benzerlerinin içerisindeki döviz kavramlarını esas alıyor. Fakat ilk kararda bu yurt içindeki yerleşiklerle ihraç edilmiş yabancı para cinsinden menkul kıymet ve hisse senetleri yoktu. İkinci kararda bunu işin içine aldılar.

Sonuçta burada konsolidasyonla ilgili burada bir problem olduğunu da, ben gördüğümü ifade edeyim. Şuradan yine benim esas tabloma geldiğimiz zaman, yabancı paranın TL değerini kredinin kullanım tarihi itibarıyla, taahhütnameyi zaten o gün itibarıyla veriyorum, taahhütname verdiğim gün. Şayet taahhütname vermemişsem, kredi müracaatında işletmenin bulunduğu gün, işletmemin elindeki altın, döviz, altın ve döviz endeksli menkul kıymetler eurobond'lar hariç, swap işlemleri ve bankadaki vadenin vadesiz mevduat efektif dahil, bunların dökümünü yaptıktan sonra, bunları TL değerinin hesaplanması gerekiyor, bu ikinci şartın şeyi. Çoğu işletmedeki bu 15 milyon liralık Türk Lirası değerini aşıyor. Çünkü bu 800 bin dolar gibi bir para bildiğiniz gibi, ama üçüncü şart olan aktif toplamı ve son bir yıllık toplamı % 10'luk sınırı konusunda, özellikle son bir yıllık % 10'luk sınırı hemen hemen işletmelerin burada kullanacakları en temel kıstası oluşturuyor.

Sonra ben burada kararları koydum. Bunlar Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun web sitesinde de mevcut. Buradan geriye gidildiği zaman, bu ikinci kararı tekraren görüyoruz, üzerinden geçtik zaten, konsolide finansal tablolar. Geçici Vergi dönemindeki YMM'lerin raporlarının kullanımı sırasındaki Geçici Vergideki finansal tabloları kullanılabileceğini belirten açıklamalar. Bunlarla ilgili olarak da bu açıklamalardan sonra, en sonunda bu kararın biraz evvel belirtmiş olduğumuz, dostlarımızın soruları olursa üzerinden geçeriz "Ek 1" dediğimiz bir form. Yani bu formlar bankalardan elde edilebilir. İşletmelerimiz bu formu doldurmak suretiyle, talep edildiği tarihte üç şartın varlığına sahip olduklarına dair, yani üç şarttaki limitin dışında kaldıkları, limiti aşmadıklarına dair, aşsalar bile kullanacakları kredinin döviz kredisi kullanma imkanı olmayıp, sadece üç aylık döviz açığıyla ilgili olduğunu belirten YMM veya bağımsız denetçilerden alınacak raporla belirteceğini, burada bu üç aylık süre içerisinde döviz pozisyonunun takip edilip, edilmeyeceği tartışma konusu oldu. Yani bugün 17 Ağustos'ta müracaat ettik, üç ay sonra ve takip eden bir ay sonra rapor vereceğim. Ama bu 17 Eylül, 17 Ekim, 17 Kasım diyelim, üç ayda, "bu üç ay süresinde bu % 10'luk limitle ilgili bir aşım, aşmama durumu tespit etmem gerekiyor mu", şeklindeki soru olduğu takdirde, burada aslında kendi içerisinde meseleyi çözmüş vaziyette taahhütname. "riayet ettiğimizi" lafı var, yani "riayet edeceğimizi" değil, "ettiğimizi", yani "ben başvuru tarihi itibarıyla şartlarım benim bunlar, ben limit dışında kalıyorum, limitin dışında kalsam bile döviz kredisi kullanma şansım yok, onun için TL kredisini üç aylık döviz açığımla ilgili olarak sadece yine kullanıyorum" taahhüdünde bulunuyor ve taahhüdü üç ay içerisinde meslektaşlarımıza onaylatıyor. Burada muhasebe kayıtları yerli yerine yazılmış oluyor, defterler çekilmiş oluyor. Rahatlıkla meslektaşlarımız bunları yapabilirler. Biraz evvelde bahsetmiştik faktöring ve finans kuruluşlarından ve finansal kiralama da 01.08 itibarıyla de uygulama orada da başladı, bankalarda 30.06'da başlayan uygulama. Onlardan alınacak kredilerde de bu kullanılıyor.

Bu Ek 2'yle ilgili olarak da, Ek 2'de de şayet banka tereddüt etti, "bağımsız denetime giriyor muyum, girmiyor muyum, git bunu belgele de gel" dedi, böyle örneklerle de yaşıyoruz. Bu durumda birinci aşamada Kamu Gözetim Kurumu'nun sitesinde sorgulama var. Biraz evvel aşağıda sorgulama ekranında da aldım. Oradan vergi kimlik numarasıyla, bağımsız denetime tabi olup, olmadıkları, her ne kadar burada KGK şeyse de, GİB'den alınan verilerle oluşturulmuş olan bir program, Kamu İdaresi'nin bu verilerine inanmak durumundayım meslek mensubu olarak. Fakat yine de üç şartta ikisinin iki yıl arka arkaya geçildiğini veya ilk defa bağımsız denetime tabi olduğunu geçilse bile, tespit etmek tabii benim yapacağım bir hesaplama ya da ilgili meslek mensubu olarak. Ama KGK'nın sisteminin de bir sorgulamaya yararlı olacağını düşünüyorum. Bu gibi durumlarda o üç ay değil, bir ay içerisinde bunun belgelenmesini istiyor sistem.

Biraz evvel ilk açıklamadan sonra basın açıklaması, üç şartın, üçünü de birden sağlanması gerekmektedir. Bir ara piyasada hemen bir tereddüt oluştu. Ama iki gün sonra, yani Cuma akşamı, yanılmıyorsam 24'ü ayın Cuma'dır, Cuma akşamı veya Pazartesi günü hemen bu açıklamayı BDDK yaparak sistemi açtı. Temel amaç bildiğiniz gibi, kendileri de açıkladılar. Türk Lirası kredi alıp, götürüp işletmelerin döviz almalarını engellemek, "senin yeteri kadar dövizin var, paraya ihtiyacın varsa, git dövizini bozdur da bunu para olarak kullan" diyor.

Genel olarak son bir çalışmada bir baktım. Türkiye'de toplam mevduatın üçte ikisini döviz mevduatı oluşturuyor. Tam tersine kredilerin de üçte ikisini TL kredileri oluşturuyor. Bir terslik var olayda, belki de bunu çözmeleri için yapıyorlar, dilerim başarılı olur tabii. Bizim görevimiz burada, bu kredilerde firmalara yardımcı olabilmek.

Sayın Başkanım süreyi de aştım ben ama, şunu da göstereyim müsaadenizle.

Bu basın açıklamasının ekinde kredinin akış şeması var. Tabii şu anda bizim konuştuğumuz 07 Temmuz tarihli Karar şu anda. Bu basın açıklamasında gördüğümüz gibi, 24 Haziran'dakinin uygulamasını gösteriyor. Ama doğrudur. Sadece buradaki işte finansal tablolarda, Geçici Vergide kullanılan finansal tabloların ve YMM'lerin de raporlamasıyla ilgili bir açıklama yok. Ama aşama aşama gidildiği zaman, kimsenin de vaktini almak istemiyorum. Burada bu sistem zaten gözüküyor. Burada KGK'nın, yine herkes bunu uygulamıştır ama, şirketler için bağımsız denetime bağlı olma durumunun sorgulamasını gösterdiği ekran, yılı 22, sorgulama 21 dersiniz, GİB'den alınan vergilerle kendi yorumluyor, 22'yi yorumlayabiliyor. Buradan vergi kimlik numarasından sonra sizin tabi olup olmadığını gösteriyor. Bunu yapmak da yarar var.

Bu da yine KGK bu olaydan sonra yayınladı. Son 10250 Sayılı Karardan sonra gerek duydu, kimlerin bağımsız denetime tabi olup olmadığı açıklaması bakımından, onunla ilgili anlattı. Ben de bunu özetlemeye çalıştım. dört tane TFRS uygulayan halka açık firmalar, halka açılmış sayılanlar, klasik anonim ve limited şirketler, 35 ve 70 milyonu ve 175 çalışanın üç şartla ikisinin iki yıl arka arkaya geçenler ve daha düşük cirolara ve kriterlere sahip dernek, vakıf, meslek kuruluşları, sendikalar gibi kuruluşların sahip olduğu işletmeler var. Onların limitleri daha düşük.

En sonunda da, son tablomuzda da, büyük boy ve orta boy işletmeler, BOBİ FRS'nin biliyorsunuz 2021 yılı sürümü yayınlandığı zaman, burada “büyük işletme” tanımına gelmişti. Burada da büyük işletme tanımı 200 milyon lira aktif toplamı ve üstü, yıllık net satış hasılatı 400 milyon ve üstü ve 250 kişi, bunların üç şarttan ikisinin iki yıl üst üste geçilmesi halinde konsolidasyon, BOBİ FRS için konsolidasyon.

TFRS için bu eşit değerler olmaksızın konsolidasyon zaten var. Fakat kavramda da bir küçük şey var. Namık Kemal KOÇ üstat görüşüyor şeylerle, onun için söylüyorum. Yani iştirakleri de “konsolide” kavramının içine almışlar. Oysa sadece bağlı ortaklıklar, iştirakler iktisat değeriyle var bilançolarımızda, ama bağlı ortaklıklar, yani kendi kontrolümüzde olan % 50 ve fazlasına sahip olduğumuz, azına bile sahip olduğumuz aynı kişiler tarafından yönetilen güç ve yönetim yetkisi bizde olan işletmelere ise, konsolide ediyoruz, hepimiz biliyoruz bunları. Ama yapılabilecek olan nedir? Kendi gözümle söylüyorum, karşıma bir konsolide tablo geliyorsa, o konsolide tabloyu aldığım zaman, onun içinde iştirakler yok, bağlı ortaklıklar var sadece. Yabancı para mukayesesi yaparken, elimdeki yabancı parayı mukayese ederken, iştiraklerdeki banka hesaplarını, efektifi, işte nakit ve nakit benzerlerinin içindeki nakitleri de alır, aynı tabloda yanında toplarım. Konsolideden gelen bu, artı iştiraklerden gelen bu, eşittir bu, diye bir mukayese yapabilirim. Buna da engel bir durum yok.

Ben birçok işletmede de iş adamları hakikaten bu kredilerin alınıp, dövize çevrildiğini ve bunun da aslında doğru bir uygulama olduğunu müşahede ettiklerini de sohbetlerinde yapmıştım. Bilmiyorum çok konuştum mu? Çok teşekkür ediyorum. Burada ben keseyim. Soru cevapta katkım olursa sevinirim tekrar.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Çok teşekkür ediyorum. Gerçekten de gerek 10250, gerek basın toplantısı ve de gerek 10265'le ilgili çok detaylı açıklamalarda bulundular çok çok teşekkür ediyorum gerçekten. Tabii 10250 yayınlandığında hakikaten belki “kaos” demek

ne kadar doğru olur ama, ciddi bir sıkıntıyla karşı karşıya kaldık, gerek işletmeler, gerek meslek mensupları, gerek bağımsız denetim şirketleri.

Daha sonra bu görüşmeler neticesinde, 10265 yayınlanınca büyük ölçüde sorunlar çözülmüş gibi oldu. “ama tam çözüldü mü” dersek, hayır. Konuşmamın başında söylediğim gibi, yapmış olduğumuz görüşmelerde de birçok tespit ettiğimiz başlıkları karşılıklı müzakere ettik. Bugün de birçok sorunun çıkacağını kestiriyorum. Ancak, Namık Kemal KOÇ bey birçok soruya cevap verecektir diye düşünüyorum. Ondan sonra da tabii ki yine de sorular gelecek. Ve sorular karşılığında da verebildiğimiz cevapları vereceğiz. Veremediğimizi de yine BDDK’yla karşılıklı müzakere edeceğiz. Buyurun sayın Namık Kemal KOÇ, söz sizin.

NAMIK KEMAL KOÇ

Teşekkür ederim, İsmail Ercan ÜNAL arkadaşımıza da teşekkür ederim. Sayın meslektaşlar, değerli üstatlarım, biz burada konuyu ele alırken ilk önce bir çerçeve çizelim, sonrasında ulaştığımız neticeleri anlatmaya çalışalım.

Şimdi kararlar çok net olsaydı, bütün Yeminli Mali Müşavir üstatlarımız okuduğunda, herkes aynı şeyi anladığında çokça öyle işlere gitmeyebilirdik. Ama biz kararları okuduğumuz zaman, bunun tartışmaya açık olduğunu, çözümlenmesi gereken birçok noktaları olduğunu, hemen hemen her paragrafın her satırının çok değişik yorumlara neden olacağını düşündüm.

Şimdi ben BDDK yetkilileriyle bir kez görüşmeye katıldım. Yönetim Kurulumuz iki kere görüşmeye katıldı. Odamız da Yeminli Mali Müşavir arkadaşlardan, konuya ilgi duyanlardan hızlıca bir araya geldiğimiz arkadaşlarla çalışmaların üzerinden geçtik. Çalışma konularını tespit ettik. Ve bunları sonradan BDDK’daki Kurum Başkan Yardımcısı ve Daire Başkanı’yla görüştük. Şimdi ben burada açıkladığım şeyleri yüzde yüz çözülmüş ve net budur, anlamında anlamayalım. Zaten Ekim ayının sonuna kadar bir taahhütleri vererek yaymayan kurul da “dur bakalım ne olacak, Ekim ayının sonu gelsin, YMM’lerde bu işle uğraşsın ve o zamana kadar taraflar da netleşir, olaylar daha şekillenir” gibi bir düşüncenin de egemen olduğunu, sürecin içine girdiğimiz zaman gördük. Yani ben burada Yeminli Mali Müşavir olarak gitmişim. Ercan İsmail ÜNAL üstadımıza teşekkür ederiz. Mevzuatı olabildiğince özlü bir şekilde anlatmaya çalıştı. Ama bize lazım olan şey, bütün bunun içinde arkadaşımızın şirketine ait raporunu, yani “özel amaçlı tespit raporu” diyoruz biz buna, Oda’da da böyle bir eğilim geliştirdik. Orda bir “tespit” diyor ama tespit ne, ilk karar geldiğinde şirketler telaşa düştü. Haliyle bir kargaşa oldu. Ama geldiğimiz noktada netleştiğini şey yapıyoruz. Birazdan soru soracak katılımcı arkadaşlarımız, üyelerimiz ya da buradaki üstatlarımız da olabilir.

Bunu şekillendirecek. Cevap verebildiğimiz şeyler varsa, tabii ki cevap vereceğiz. Değilse de, alacağımız notu ilgili yerin, bu kararı yayınlayanların önüne sunarak “böyle de sorular geldi, bunları ne yapacağız” diye birlikte görüşeceğiz.

Şimdi olayın bir tarafları var. Taraflar kim? Bir karar çıktı, bir taraflar çıktı. Bir düzenleyici kurul var. Bir karar attık ortaya, krediyi verenler kim? Banka, dedi ki “ne oluyor, nasıl vereyim bunları”, şimdi 01.08’den itibaren de faktöring firmaları, finansal kiralama firmaları, tasarruflu finansman şirketleri, bunlar kredi verenler olarak neyi, nasıl vereceğini düşünüyorlar hukuk servislerinde. Ve sonuçta bir geçiş aşaması olarak ve topu Yeminli Mali Müşavirlerin ve bağımsız denetçilerin kucağına bırakmak suretiyle bir zaman kazandı bütün taraflar.

Diğer taraf krediyi talep eden şirket “nasıl olsa yeminlim var” diyor. Başkanımız da söyledi, Ticaret Odası Başkanı’yla yapılan görüşmede “ben rahat uyuyorum” dedi. Şimdi bir başkasının rahat uyuması şu anlama geliyor; Bu işle ilgili çözüm üretenin mevzuata da biraz hakimse anlamına geliyor. Biz yine de bu işi yapan ve konusunda uzman olduğunun herkes tarafından kabul edilen meslek mensupları olduğu için, bir şekilde, bir çıkış yolu bulmamız gerekiyor.

Şimdi tabii sürecin bütün kargaşasını bir benzerini net bir fotoğrafla çek ve Yeminli Mali Müşavir ya da bağımsız denetçi “sen gör, tespit et, o şirkete yaptığı işlem uygun mu, değil mi diye kararı sen ver” noktasını koyan, olayın bütün özü bu. Bir karar “krediyi alan, krediyi veren” ve bu kredi almayla ilgili getirilen kısıtlamaya, yani Türkiye’de işte döviz kullanımını, yabancı para kullanımını azaltmaya yönelik bir kararın uygulanmasının, denetlenmesinin Yeminli Mali Müşavirlerin üzerine bırakılmış oldu. Tabii Yeminli Mali Müşavir kamu hizmeti yapıyor. Eğer ortada bir mevzuat varsa, o mevzuata uygunluğuyla ilgili görüşünü tarafsız bir şekilde, dikkatli ve özenli bir şekilde yerine getirecektir.

Şimdi ortaya çıkan şeylerde netleştiğini görerek flu bir ortamdan biraz daha başını kaldırıp, netleşen şeyleri söylemeye çalışacağım. Şimdi BDDK kararı Ek 1 beyan ve tespit raporu ne zaman düzenlenecektir? Burada tabii ortaya çıkan şey şu; İkinci karardan sonra, Ek 2’deki taahhütten sonra, üçer aylık dönemleri izleyen ay içinde o taahhüt, yani Ek 2’den bahsetmeyeceğim ben konuşmam boyunca, çünkü o bağımsız denetime tabi olmadığını tespit et” diyor, Yeminli Mali Müşavir arkadaşlarımıza da bize de bu görevi veriyor.

Şimdi burada o üç aylık süre net, takip eden süre de Ekim ayı, demek ki Ekim ayının sonuna kadar yaklaşık 2,5 aylık bir süre var. Biz bu süre içerisinde üyelerimizin, yani o raporun yazılma aşamasına çok yakın dönemde, eğer ilgili kararı alan kurumlar tarafından bir rapor dispozisyonu gibi bir şey

yayınlanmazsa, tabii ki üyelerimiz de bir yeknesaklığı görecek. Her üyemiz o raporu yazarken, tabii ki kendi görüşüyle, kanaatiyle her şeyi yapacak ama, ortalama bir rapor dispoizyonu Oda'nın işte web sayfasına koymayı planlıyoruz.

Şimdi bunu geçiyoruz. İkincisi şu; “hazırlanan rapor nereye ve kime verilecek”, şimdi bunu da netleştirmemiz lazım. BDDK Başkan Yardımcısı Murat YONAT “bir rapor yeter” diyor. O zaman biz de dedik ki “size verseydik raporu üç ayın sonunda” yani izleyen ayda BDDK'ya hitaben yeminli bir rapor yazsaydı, o şirketin bütün taahhütleri, hareketleri, neyse kararda geçen, siz merkez olurdunuz, bir raporda çözerdik, ama kararın içerisinde siz görünmüyorsunuz, evet biz değiliz, dediler

İkincisi, bir tane rapor yazsak, birden fazla bankadan, ki şimdi finansal kiralamar vesair, vesair, vesair işin içerisinde, bir raporumuzda on banka, iki, üç tanede diğer kredilerinde ne olacak, hangisine vereceğiz?

Şimdi burada da şöyle bir noktaya geldik konuşurken., bana da uygun gelen mantık, ama tabii burada zaman içinde hep söyledim konuşmamın başında, ortaya çıkan duruma göre, yeniden konumlanabiliriz. Eğer A bankasından hangi şubelerinden alırsak alalım ve kaç kez kredi çekersek çekelim, yani birden fazla da taahhüt vermiş olabiliriz. Temmuz, Ağustos, Eylül döneminde diyelim ki beş, altı tane taahhüt imzaladık. Bir de bu taahhütlerin dışında kararın ilgili maddelerinde, altıncı maddesinde “kredi kullanılmış sayılan haller” var, yani nedir bu? Mesela kredi kartından nakit çekmişse, 30.06. baz alınarak, takip eden ayda artıya geçmişse kredi kullanmış sayılıyor. Yani ara dönem artık her ayın sonunda kredi kullandığı tarihler itibariyle, hangi şubelerden kullanmışsa olsun, o şubelerin bağlı olduğu bankayı tek alarak, yani “ilgili genel müdürlüğü” demeyeyim de, ilgili bankanın merkezine yazıyormuşçasına birleştirip, çünkü burada mesleki sırrı da ortadan kaldırmış oluyoruz. A bankasının, B bankasına, ya da faktöring firmasına vermemiş oluyoruz. Demek ki, üç bankayla çalıştı, otuz kez işlem yaptı, her biri de onar olsun, eşit diyelim, on tespit, on tespit, on tespiti üç tane bankayı üç raporda vereceğiz. Burada tartışma konuları ne? “her bir taahhüt için bir rapor mu yazalım”, “her ayın sonunu geçmişsek ona ayrı bir rapor mu yazalım”, ya da “net pozisyon açığı denilen konu için, ona da mı ayrı bir rapor yazalım” bu konuya ileride geleceğiz, tartışmalar var. Yine söylüyorum, yani üstatlarımızın görüşleri ilerleyen zamanda belki de haklı çıkabilir her taahhüt yazıları gibi. Ama geldiğimiz nokta şimdi, demin özetlediğim nokta.

Kredi başvurusu yapıldığı tarih ne anlama geliyor? Çok açık yazıyor, yazıyor da, şimdi sabah 8,30'da bankalar açıldığında çok “yandım Allah” dedi, gitti kapısına dayandı, ödemesi var. Neyi alacağız? Dünkünü mü? Hani buralarda böyle soru geldiği için tabii biz bunu buraya aldık. Burada da ortak kanaat şu; Kredi

başvurusunu yaptığımız günü esas alıyoruz, o günün sonuna kadar, yani bir gün önceyi almıyoruz sabah başvurdu diye. Onu netleştirmek için söylüyorum. Açık olmasına rağmen, daha net olması lazım, yani “o günün sonunu dikkate almamız lazım”. İşte örnek demişiz, bugün ayın 18’i, ister sabah, ister öğlen, ister akşam, bugün gitti başvuruyu yaptı. Bugün itibariyle döviz, yabancı para nakdi varlıklarını tespit yapmamız gerekiyor.

Şimdi kayıtlarını yabancı parayla tutan firmalar bundan muaf olabilir mi? Büyük firmaların biliyorsunuz izinle o şekilde tutuyor, işte, TÜPRAŞ gibi, ya da belki bazı yabancı büyük şirketler olabilir. Bunların da kararlar karşısında kayıtlarını yabancı parayla tutmasının bir önemi yok, 15 milyon TL, yanında bilanço, yada net yıllık satış hasılatının büyüklükleri önemli, yani bir farklılık kazanmıyor onlar için.

İlk defa 2022 döneminde bağımsız denetime tabi olma durumu ne demek? Şimdi beş yıldır bağımsız denetim kapsamında, ama reddediyor diyor ki “kardeşim benim bağımsız denetim tasdikim var, nereden çıktı bu” ya da “cezasını öderim” diyor beş yıldır. Ya da beş yıldır kapsamda geldi bu sene bağımsız denetim şirketi olan, ya da işte Yeminli Mali Müşavir arkadaşımızın bu ilki olsun, bu sene yaptı sözleşmesini. Sisteme de koydu. Şimdi bunların durumu ne olacak? Şimdi bunların durumu da şöyle; Burada ayırıyoruz “sen istersen sözleşme yapmamış ol”, Kamu Gözetim Kurumu’na denetimle ilgili sözleşmeleri, “sen bağımsız denetime tabi şirketsin, kredi kısıtlamasına tabi şirketsin. “ilk defa olmak” demek, üstadımızın anlattığı gibi, iki yıl üstü üste geçmiş ve 2022 yılında ilk defa bağımsız denetime tabi olarak bir bilanço, bir denetimden finansal tablolar, 2022’de gerçekten bağımsız denetim kapsamına girmiş. Önceki iki yıl üst üste geçmiş, 2022’de sözleşmesini yapmış, sisteme yüklemiş. Bu ilk defa 2022’de geçiyor. Yoksa 2022’de beş yılın sözleşmesini yaptı, genel kurulda da bağımsız denetçiyi seçti, beş yılı da sisteme yükledi, ilk defa bu sene yaptırıyor değil, onun daha önceki dönemlerde bağımsız denetime girmiş olduğu için, bağımsız denetime tabi bir şirketmiş gibi, isterse hiç sözleşme de yapmamış olsun, ilk dönem hiç yok.

Bağımsız denetime tabi olmayla ilgili şeyi üstat anlattı, ben o bölümü geçiyorum.

Şimdi kredi kısıtlamasının tespitinde dikkate alınacak finansal tablolar ne? Üstat da anlattı bazı şeyler ama, tabii ki ben yine tekrar söylüyorum. Okuduğumuzda bazı şeyleri anlayabiliyoruz. Ama biz BDDK’yla da konuşurken bir kelimeyi buradan çıkartın dedik “sunulmuş”. “en son Geçici Vergi dönemleri itibariyle vergi dairesine sunulmuş tablolar”, yani finansal tablolar dediği zaman, olay şöyle oluyor; Demek ki artık, “konsolideden bahsetmiyorum” onu söyleyeceğim.

2021 Kurumlar Vergisinin ekinde 2022 Nisan ayında verilen bilanço, bizim taaa ki 2023 Nisan ayında içeri verilecek yeni Kurumlar Vergisindeki bilanço kadar geçen sürede kullanacağımız bilanço olacak. Çünkü vergi dairesine sunulmuş bilanço Kurumlar Vergisi ekindeki bilanço. Konsolidasyona tabi firmaların en güncel raporunu demiyorum. O ne zaman “en güncel”le sisteme konulmuşsa diyelim o.

Şimdi burada gelir tablosu olarak neyi alacağız? Gelir tablosu olarak da şimdi 30’a 6 verildi içeri, biz raporumuzun ilkini Ekim ayında yazarken, eğer bizim firmamız 30’a 9 gelir tablosunu sisteme, yani kurum bildirim beyannamesini beyan etmiş olursa rapor tarihimizde, 30’a 9’u alacağız. Ama “hayır, ben Kasım ayında beyan edeceğim, normal sürem var” dediğinde bize ilk o zaman 30’a 6’yı alacağız. Biliyorsunuz Geçici Vergi dönemleri de, yani 3’üncü dönemden sonra yok. Demek ki bizim Kurumlar Vergisi beyannamesi verilen kadar, gelir tablosu olarak dikkate alacağımız son gelir tablosu da 30’a 9 olacak. Çünkü vergi dairesine “sunulmuş” düzenlemesinden dolayı, yani 30’a 9 tarihinde içeri verilen bir gelir tablosu vergi dairesine sunulmuş, onu bir yıl hesap ederken 2021’in 3’üncü dönemiyle son dönemi arasındaki üç ay fark artı bu seneki dokuz ayı ilave edip net satış hasılatını bulacağız.

Konsolide finansal tabloları söyledik. Buradaki en günceli dikkate alınacak. Burada da bir ayırım getiriliyor. Eğer konsolidasyona tabi finansal tabloların sadece yurtdışı iştirak ya da bağlı ortaklıklardan oluşuyorsa, bu durumda, bunlar da zaten kararlarda dikkate alınmayacağı için yabancı paranın tespitinde, yurtdışı bağlı ortaklıklar ve iştirakler dahil edilmeden bir tablo ortaya çıkacağı için, bu durumda YMM’ler de bu tip bir tabloyu onaylayabilecekler. Çünkü artık onun diyelim ki konsolide bir tablo olduğunu düşünürüz. Bunu görüşmede de beyan edilen bir şey olduğu için açıklıyorum.

Yabancı para net pozisyon açığı bulunduğunu tespit ettik. Şimdi burada tabii biz bununla ilgili Odada yaptığımız toplantıda da, BDDK’da bir araya geldiğimiz ve işte konuştuğumuz toplantılarda da konular bunlar. Ortaya şöyle şeyler çıkıyordu daha öncesinde; Üç aylık pozisyonunu YMM nasıl tespit etsin? Şimdi bir beyan var ortada, firma diyor ki “benim beyanım var ve benim böyle bir açığım var”. Fakat o Ek 1 taahhüde alındıktan sonra, biz yani olaylar gerçekleştikten sonra bir rapor yazacağımız için, daha rahatladık. Önce sanki bu yabancı para pozisyonu tespiti yapacağız, ileriye doğru bakacağız. Gerçekleşmesi gibi bir tereddüdümüz olacak gibi düşünüyorduk, O da üç aylık dönem içerisinde, eğer böyle bir durumu varsa, yine onun pozisyon açığına bakarak matrahı göreceğiz.

Bir tereddütlü konu da şuydu; Diyelim ki, bu hesaplamaları yapıyoruz., örnek de buraya koydum. Şimdi burada tabii yabancı para pozisyonundan, birinci

derecede bu şirketin yabancı para kredi kullanma kapsamı dışında olması lazım. Eğer yabancı para kredisi kullanması şeyi varsa, zaten kapsamda değil. Net pozisyon açığı bakımından, Yeminli Mali Müşavirin ele alıp çözmesi gereken şey bu. Bununla ilgili de buraya koydum ben, 32 Sayılı Tebliğde bir değişiklik yapıldı, bunu siteye koyacağımız için, yani döviz geliri olmayan özetle onu söyleyeyim, Türkiye’de yerleşik kişiler yurtdışından veya yurtdışından döviz kredisi kullanamayacaktır. Bu kararın prensibi, özü bu. Bu yayınlandı. Döviz geliri olanlar kullanabiliyor, diğerleri kullanamıyor, yani bu durumda bir firma olması lazım.

Şimdi biz BDDK’yla görüştüğümüz zaman da ortaya çıkan bazı şeyler var. Firmanın beyanlarını alacağız. En son bilgilerini alacağız. Örneğin o firma faturalarını, işte akreditiflerini, ya da bir yatırım teşvikleri kapsamında işte ithal makine teçhizatı varsa, bununla ilgili alt yapı proformalar, benzeri anlaşmalarla alacağız. Ve o beyanı da mutlaka bir tutanağa bağlamamız gerekecek. Ve yine görüştüğümüzde raporumuzda firmanın beyan verdiği bilgi, belge ve benzeri şeylerle kısıtlı olmak üzere gibi bir ibareyi raporumuza düşerek, o an bize verilen bilgilerle bunu yazdığımızı söyleyerek raporumuzu yazabiliyoruz. Bir de örnek de anlatalım.

Firmanın net pozisyon açığıyla ilgili durumunu tespit ederken ihtiyacı olduğu anda işte diyelim ki, 20 milyon lira parası var. 15 gün sonra 30 milyon lira ödeyecek ve 10 milyon kredi açığı var. Gidip bu parayı alabiliyor. Ama beş gün sonra, yani 30 milyonu getirdikten dört, beş gün sonra ona 40 milyon ihracat bedelinin gelmesi, net pozisyon açığı olduğunu bozan bir şey geliyor. Yani onun, o kendi tahsil edeceği ihracat bedeli gelmeden önce ödemede ve benzeri için bir ihtiyacının hasıl olduğu bize verdiği belgelerden, ya da firmanın kendi durumunda ortaya çıkmış olmalı ve biz de bunu tespit etmiş olmamız lazım, yani bizi de ikna etmesi gerekir diyelim o belgelerden, bilgilerden.

Şimdi kuyumculuk sektöründe yabancı para nakdi varlıkları nasıl tespit edeceğiz? Kuyumculuk sektöründe bağımsız denetime tabi şirketin emtia olarak kullandığı, yani stoklarında aldığı kayıtlarında işte hammadde, ticari mal ve benzeri gibi şeyleri dikkate almayacak, ne dikkate alınacak? Bankasında, işte ya da kasasında yabancı para nakdi varlıkları dikkate alınacak.

Şimdi kredi kullanan şirketlerle YMM tespit raporunun hangi sürede bankaya verilmesi durumu? Yani şimdi taahhüdü verdi, krediyi aldı, kredide bir yıllık, iki yıllık olsun, gitti vermedi. Şimdi bu şartlar altında yeni nakdi kredi kullandı, banka bilgi verecek buna, yeni nakdi kredi kullanamayacak, karar bu doğrultuda.

İhraç edilen şirketlerin durumu, işte banka BDDK'ya veriyor, işte yine ticari kredi kullanmıyor, ama şöyle bir tartışma da, açıklama da oldu. Diyelim ki, beş bankayla çalışıyor. Beş bankanın bir tanesini on kez kullanmış ama, bir kere bozmuş, diğerlerinde hepsinde uymuş. İşte o bir kere bozması hem o banka, hem diğer bankalar nezdinde işte TL kullanmasıyla ilgili, işte radara girmiş gibi oluyor. Yani bütün diğer bankalar nezdinde kredi kullanamaz, “kara listeye” giriyor diyelim.

Bir de, yine işte kararlar yayımlandığında bizim toplantıda ortaya çıkan bir husus vardır “kararda belirtilen usul ve esaslara uygun olarak bu hususlara riayet ettiğimizi teyit edecek şekilde, bu ne anlama gelir” diye tartıştık. Yani geçici dönemin bütün zamanı boyunca mı kararlara uyma anlamına geliyor? Yani krediye başvuru tarihinde dövizini bu kadar değil tamam ama, ertesi gün bir bedel indi. Ne olacak yani bozuyor mu? Hayır, bozmuyor. Sadece krediye müracaat ettiği tarih itibariyle eğer şartlar yerine gelmişse bunu bozmuyor. Çünkü biliyorsunuz şirketler canlı varlıklar, süresiz varlıklar, her gün hareket halindedir. Bugün geliyor parası var ödemelerini yapıyor, açığa düşüyor, bankaya müracaat edecek. O an müracaat etti mi, yabancı paraları varlığı, ya da aktif değil. Gelir tablosundaki hasılatının işte o, ya da net pozisyon, bunlardan herhangi birisi şartları sağlamışsa kredi kullanacak. Ama bir de sürpriz şöyle bir şey var, biz firmalarımızı uyarmaya çalışıyoruz. Mesela bozduğu anda TL kredi kullanamama durumuna düşebilir. Biliyorsunuz açık hesap krediler var. Kredi kartı var limiti çok yüksek, nakit çekiyor. Buraya biz rapor yazarken bu bölümlerle ilgili de tespitlerimizi yapmamız lazım. 30'a 6'daki değerler veri kabul edilecek. Diyelim ki, açık hesap bankası eksi 10 binde, 30'a 6'da, 31.07'de 10 bin lira problem yok, çekmemiş. Kredi kartı, nakit çekmiş 3 bin lira 30'a 6'da, geçmemiş, yani kredi kullanmış sayılması için bir önceki aya göre, bir sonraki ayda artı/eksi yaptığımızda onların artması lazım, “artırdığın itibariyle kredi kullanmış sayılıyorsun” diyor 6'ncı madde gereğince, kararın 6'ncı maddesinde ve o gün itibariyle de şartlara yine bakacağız.

Şimdi burada şirkette yürüyen mekanizma olduğu için, ihracat bedelinin geldiği gün şirket ortaklarından bir tanesi çekebilir, yani bu aslında ne kadar uygun olup olmadığıyla ilgili tabii kararı biz yayınlamadığımız için bir şey diyemiyoruz. Onun tarafları olan odalar, borsalar birliği, işte sanayi odaları taraf olmaları lazımdı buna ama, böyle şeyleri bizim şimdiden uyarıyor olmamız lazım, çünkü şirketin finansçısının çok iyi bir şekilde takip etmesi lazım ki süreci, kredi başvurusunda zorluğa girmesin.

Bir şey daha ekleyeyim. Görüşmemizde teklif ettiğimiz konu idi, onu şu kaygıyla, işte “reddettiler” demeyeyim de, olumlu yaklaşmadılar o an için. Şimdi dedik ki “en son bilanço Kurumlar Vergisi Beyannamesindeki bilanço”, biliyoruz ki enflasyon Aralık'tan sonra şişer, zaten hepimiz biliyoruz şu anda

şirketlerin stokları iki, üç katı var. Alacakları iki, üç katı var. Ciroları daha da arttı diyelim, yani buna benzer bir şişkinlik var. Eğer biz 31.12. bilançosunu dikkate alırsak, burada doğru bir % 10, gerçeği yansıtan bir % 10 olmuyor, ya da 30'a 9'dan geriye doğru en son aldığımızda da aynı durum olabilir. Çünkü cirolarda birkaç kat şişti. Kâr da birkaç kat şişti, "ortaya çıkan vergiyi nasıl ödeyeceğiz" gibi sıkıntı var. Yani ortada stoku şiştiği için de kârı şişen firmalar ve vergi büyüklüğüne ulaşan, yani tahakkuk eden vergilerde bir büyüme var. Bunları şey yaptığımızda, biz ölçülebilir, güvenilir olması bakımından vergi dairesine sunulmuş olmayı bir ölçü olarak almak durumundayız. Yoksa, hani çıkabilir, biz burada bir şey demiyoruz, ama ara dönemlerde çıkartılacak bilançonun bir karşılığı bir yerde olmadığı için, biz bunu esas alıyoruz, diye de cevap aldık, ben bunu da şey yapayım, hani tartıştığımız için bunları gelen cevabı söylemiş olayım.

Ben bu kadar anlatayım. Eğer sorular gelirse, sorulara göre yeniden yardımcı oluruz. Teşekkür ederiz beni dinlediğiniz için, saygılar sunuyoruz.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Ben çok teşekkür ediyorum Namık Kemal'ciğim, ağzına sağlık. Gerçekten de BDDK'da müzakere ettiğimiz, konuştuğumuz sorular ve cevapları detaylı bir şekilde aktardı.

Şimdi bundan sonraki süreç sayın Hazirunun, takip eden meslektaşlarımızın. Bununla ilgili sorularını alacağız. Bu sorularla ilgili, yine bu kararlarla görüşmeler çerçevesinde verebileceğimiz cevaplar olursa, bu cevapları vereceğiz. Diğer şekliyle de onları not alıp, yeniden BDDK'yla konuyu görüşeceğiz.

Tabii bu arada bugün için söz alıp soru sorulmamış olabilir, akla gelmemiş olabilir, daha sonraki süreçte de sorular geldiğinde bu bize iletirse, biz bu süreçte devamlı BDDK'yla iletişim halinde olacağız. Daha sonraki süreçte de bu soruların karşılığını bulmaya çalışacağız.

Şimdi ben bakıyorum şu anda Hamit ÖZTAŞKIN bey söz aldı. İlk sözü ben Hamit ÖZTAŞKIN'a veriyorum, buyurun sayın ÖZTAŞKIN.

HAMİT ÖZTAŞKIN

Teşekkür sayın Başkan. Bu Ağustos sıcağında özverili olarak çalışmalarınızı kutluyorum. Önce rahmetli Sabri TÜMER üstadımıza Allah'tan rahmet diliyorum, saygıyla anıyorum. Sizlere de başarılar diliyorum.

Hakikaten bu Banka Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun yapmış olduğu birtakım düzenlemeleri bizleri çok meşgul etti, kafalarımızı yordu. şu anda bile sayın İsmail Ercan ÜNAL'ın anlatımıyla bile kafamızda birtakım sorular var. Sayın Namık Kemal KOÇ ta hakikaten Ekim ayının beklenmesini, konunun daha netlik kazanacağını söylüyor. Ancak krediye ihtiyaç duyan firmalara şöyle bir şey getirmek lazım "g le su gelene kadar kurbağanın canı çıkarmış" hesabı, krediye ihtiyaç duyan firmalar maalesef kredi alamamaktadır ve bugün Merkez Bankası'nın açıklamasına göre, politika faizini % 13 olarak açıkladı.

Enflasyon bildiğiniz gibi neredeyse % 100'  geçti. Herkes krediye ihtiyaç duydu. Bilançolar değerinden fazlasıyla şişmeye başladı ve gerçeği yakalamak çok g , bunun için rapor ve bu raporu sürekli isteyen, hareket halinde olan bir firma doğruluğunu tespit etmek ve gerçeği tespit, Yeminli Mali Müşavirlerin de bağımsız denetimlere hakikaten çok g  hazırlanması da gereken bir rapor isteniyor. Bu raporu gününe göre hazırlamak mümkün değil. Bunun için güncelleme olarak ne zaman kabul edilirse o şekilde yapılıyor diye düşünülüyor.

Bunun yanında biz de raporlarımızı bugün elektronik ortamda veriyoruz. Yine aynı şekilde Banka Düzenleme ve Denetleme Kurumuna veya ilgili bankalara elektronik ortamda verecek miyiz? Kaldı ki, şirketler bu raporu verdiğimiz zaman bize sorular soracaklar, biz onlarla muhatap olacak mıyız? Vermiş olduğumuz rapor elektronik ortamda mı vereceğiz? Yoksa mükellefe verdiğimiz zaman onlar elden mi götürecek? Hatta daha önce vergi dairelerine ne yapıyorduk? Yeminli Mali Müşavirler olarak biz rapor veriyorduk elden.

şimdi bunun yanında tabii bunu inceleyen kuruluş, bankalar özellikle birtakım sorular sorabilir. Kısa kestiğimiz veya birtakım şeyler olabilir, onlarla biz mi muhatap olacağız?

Diğer bir konu da, son olarak söylediğim şuydu; Sorumluluk çok önemli bir şey, kredi verilen kuruluşları garantiye almak için özellikle gayrimenkul teminatlar alıyorlardı. şimdi ne yapacağız? Biz bu teminat olarak müteselsil kefil mi olacağız? Ne yapacağız? Bunun sonucunda eğer firma krediyi  dememezse Yeminli Mali Müşavir veya bağımsız denetçi mi bunları ödeyecek? Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAşKAN VAHAP ADIYAMAN

Ben teşekkür ederim. Zannedersen soruyu sayın Namık Kemal KOÇ'a sordu gibi anladım ben.

Buyurun sayın Ahmet KAVAK.

Dr. AHMET KAVAK

Değerli meslektaşlarım, ben önce usul yönünden bir olayı gündeme getirmek istiyorum, bunu daha önce de tartışmıştım. Öncelikle BDDK bu talebini Resmi Gazetede yayınlaması gerekir. Sadece ve sadece kendi içinde yapmış olduğu yazışmalar ya da bize hitaben yapmış olduğu yazışmalar bizi bağlamaz. Sadece İstanbul YMM Odası değil, sekiz tane YMM Odası var. Arkadaşlarımız çok güzel çalışmışlar ve bunları bizzat gidip görüşmüşler, işte bunları kabul ediyorlar ise, bunları mutlaka bir karar gerekçesi içerisinde Yeminli Mali Müşavire neler yapması gerekir? Rapor dispozisyonu nasıl olacaktır? Raporda neler olması gerekir? Ve en sonunda da nelerden sorumlu olacağımızı mutlaka ve mutlaka, dikkat Resmi Gazetede yayınlanması şartıyla, çünkü neden? Sadece Yeminli Mali Müşavirler muhatap değil. Bunun muhatabı kim? Bankalar, yarın Bankalar Birliği olabilir. En önemlisi de müşteriler, yani mükellefler, şirketler. Eğer biz bunları Resmi Gazetede yayınlamadığımız zaman, bu yaptığımız çalışmayı BDDK bize Yeminli Mali Müşavirler Odasına resmi bir antetli kağıdında “bunları yapın” şeklinde bir bize duyuru yapıyorsa, basın açıklaması yapsa bile mükellefleri bağlamaz. Yarın bizim başımıza bankalar bir problem yaşadıkları zaman elli tane avukatla bizim üzerimize gelirler ve Yeminli Mali Müşaviri sorumlu tutar.

O nedenle bunun ucu bucağı yok. Bizim yaptığımız gerek Yeminli Mali Müşavir tasdik raporlarında, gerekse ODİT raporlarında belirtilen işlemin tamamen dışında bu olay. Özellikle söylüyorum, bu Resmi Gazetede yayınlanmadığı sürece ben kendi adıma söylüyorum, ben Ahmet KAVAK olarkten asla ve asla böyle bir rapor yazmam.

Çok teşekkür ederim, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Ben teşekkür ederim sayın Başkan, notumuzu aldık. Buyurun sayın Hüsnü ERDOĞMUŞ. Hüsnü Beycim mümkünse soruyu da kime sorduğunuzu belirtirseniz sevinirim, buyurun.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Sayın Başkanım çok teşekkür ederim. Ortaya karışık soru soruyorum. Sayın Başkanım hazirunu saygıyla selamlıyorum, hayırlı bir dönem diliyorum. Buruk başladık tabii ki, üzgünüz, hatıralarımız var. Ama hemen ben tespitime ve soruma geçeceğim, fazla işgal etmemek için.

Şimdi olay müthiş bir kaos yaratmıştır, kaos devam etmektedir. Çünkü işin başında bu işin ehli olan mali müşavirlere, Yeminli Mali Müşavirlere bu mesele sorulmamış, BDDK bu soruları sormadan çok acele kararlar almıştır. Daha sonra

da bu kararlarını düzeltme yoluna yama yaparak gitmeye çalışmıştır. Yamalar büyümüştür ve mesele çözülememiştir.

Şimdi en önemli mesele, bizim ne yazacağımız konusu. Olay pansuman tedaviyle, Ek 1 taahhütnamesiyle ötelendi şu an için, o taahhütnameler verildi ve sular duruldu. Ama rapor yazmaya gelince, biz hangi tarih itibariyle, nasıl rapor yazacağımız konusu muğlak. Özellikle şunu belirtmek istiyorum, benim bu tespitimde yanlışım varsa düzeltin.

Ek 1 taahhütnamesinde söz konusu kredilerin “kullandığımız tarih” ibaresi var. Bakın “kullanmak” ne demektir, biliyor musunuz? Çıkmış olan bir krediyi bankaya telefon açıyorsunuz “şu kadar virman yap” oradaki arkadaşta, virman olduğu an kredi kullanma oluyor. Tabii ki bu tarifi ben sayın meslektaşlarım için yapmıyorum, genel konuşuyorum. Buna karşı 10265 Sayılı Kararda ise “kredi başvurusu yaptıkları tarih itibariyle” ifadesi var. Şimdi bir tarafta “kullandığı tarih itibariyle” var, bir tarafta “başvuru yaptıkları tarih itibariyle” var. Başvuru yapmak ise bambaşka, hani başvuruyu kredinin çıktığı tarih kabul edebilir. Şimdi X bankasında size bir kredi çıkar atıyorum 10 milyar lira, siz ihtiyacınız olduğu zaman üç ay sonra kullanırsınız, üç gün sonra kullanırsınız, dolayısıyla biz tespit yaptığımız zaman, biz raporumuzu dönemsel olarak yapabiliriz. Bakın bizim elimizde malzeme olarak neler var? Değerli üstatlar bunu anlattılar, bizim elimizde 31.12.2021 tarihli Maliye’ye bildirilmiş Kurumlar Vergisi Beyannamesi ve ekleri var. Bizim elimizde 31.03.2022 tarihli Geçici Vergi Beyannamesi var. Bizim elimizde bugünlerde verdiğimiz dün son günü olan 30.06.2022 tarihli Geçici Vergi var. Bu Geçici Vergi dönemlerinde bilançoya göre bildiririz. Oradaki kâra tekabül edecek şekilde ve eğer Ekim ayından bahsediliyorsa bu raporun verileceği tarih olarak, o zamanda bizim elimizde 30.09.2022 tarihli, 2022 yılı üçüncü dönem geçici vergi beyannamesi olacak.

Şimdi biz bu raporu hangi tarih itibariyle vereceğiz? Bu raporu kimlere vereceğiz? Banka bazında mı vereceğiz, şube bazında mı vereceğiz? Hatta “bu raporu BDDK’ya verelim” diye çok büyük bir öneri de vardı, bu mantıklı tabii. Dolayısıyla bunların hiçbiri belirli değil. Katılımcı arkadaşlarımız, sunum yapan arkadaşlarımız çok karışık ve kaos olan bir mevzuatı harfi harfine anlattılar. Ama karışıklık ve kaosun düzeltilmesi konusunda ben henüz bir mesaj alamadım. Ama karışık olan mevzuatı kelimesi kelimesine anlattılar, onlara çok teşekkür ediyorum.

Benim katkılarımla bu kadar, sayın Başkan’a, size de fakültede sınıf arkadaşım saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Teşekkür ederim Hüsnu'cüüm, her zamanki gibi formundasın, sakalın da uzamıŐ, çok teşekkür ederim, soruları aldık. Mustafa KARSAVURAN bey, buyur sayın Başkan.

MUSTAFA KARSAVURAN

Teşekkür ediyorum sayın Başkan. Öncelikle Sabri Başkanımı anarak sözlerime başlamak istiyorum ve sizleri de kutluyorum. Yönetime de başarılar diliyorum. Sayın KAVAK'ın sözü üzerine ben kısa bir şeyler söylemek istedim.

Şimdi geçenlerde bir döviz gelirleri beyan formu, bu konuların dışında döviz gelirleri beyan formu onaylıyorum, onaylayacağım. Ama banka ekinde bana bir yazı göndermiş, bu yazıda "Ek 1 taahhüt istiyor" benden, ilgili firmanın bilmem ne kararları doğrultusunda bağımsız denetime tabi olmadığına dair bir beyan istiyor benden bir Yeminli Mali Müşavir olarak.

Şimdi sayın KAVAK'ın söylediği gibi, bu türlü şeyler bazen uyduruk geliyor, bazen işte bankalar işgüzarlık yapıyor böyle bir şey istiyor, yazının altında da diyor ki "BDDK bunu bankalardan istemektedir". Ben tabii onaylamadım böyle bir yazıyı ve reddettim, yazdım neden reddettiğimi de, ilgili bankayla görüşmüşler "evet gerek yok" denmiş ve atlanmış. Yani böyle hasbelkader bu türlü gereksiz olan evrakları imzaladığımız zaman karşımıza neler çıkacak belli olmaz, o yüzden de dikkat etmeliyiz.

Ben bu arada kıyafetimden dolayı özür dilerim, size karantinadan hitap ediyorum. Teşekkür ediyorum, iyi günler.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Teşekkür ederiz Başkan, geçmiş olsun, umarım en kısa zamanda iyileŐirsiniz, ama iyi görünüyorsunuz.

MUSTAFA KARSAVURAN Teşekkür ederim, son günlerim bu çünkü evet.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Biz teşekkür ediyoruz. Karantinadaki son günü, ondan bahsetti, yani çok canlı sayın Başkan. Buyurun sayın Hasan YÜCEER.

HASAN YÜCEER

Sayın Başkan sunum için teşekkür ederiz. Aslında güncel bir konu, ama karmaşık bir konu, belirsiz bir konu. Bunun kısa zamanda aydınlığa kavuşması gerekir. Çünkü şu anda firmalar, bankalar inanılmaz bir kaos içindeler ve her bankanın kendine göre bir standardı var. BDDK'nın aslında bunu bir kritere bağlayıp, bir standarda bağlayıp, bütün bankaların aynı bilgi ve belgeleri istemesinin sağlanması lazım. A bankasına bakıyorsunuz başka bilgi ve belge istiyor, B'ye bakıyorsunuz bambaşka bir şey istiyor, bir başkasına bakıyorsunuz daha farklı bir şeyler istiyor. BDDK'yla yapılan görüşmelerde mutlaka BDDK'nın bütün bankalara teyit edeceği ortak bir standardın yaratılması, ortak bir çalışmanın üretilmesi ve bunun neticesinde hem firmaların, hem de Yeminli Mali Müşavirlerin daha rahat edeceği bir ortamı sağlanması lazım.

Şimdi bir de asıl konu şu, biraz önce açıklandı. Sabah saat 9'da firmanın ihtiyacı var, 9'da gidiyor, talepte bulunuyor. Aynı gün hangi bilgiyi, hangi belgeyi inceleyip vereceksiniz ben merak ediyorum. Çünkü orada o günkü döviz kurlarının tespitinde ve miktarında mutlaka bir belirleme istiyor. Bunu hiçbirimizin kontrol etmesi mümkün değil. Bu konuda yapacağımız çalışmalarda mutlaka gerekli şeyin gösterilmesi lazım, BDDK'ya bunların izah edilmesi lazım diye düşünüyorum.

Yeni dönemde bütün meslektaşlarımıza sağlıklı günler diliyorum. Bu arada Sabri Başkanımıza Allah'tan rahmetler diliyorum, gerçekten arıyoruz kendisini, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Çok teşekkür ediyorum sayın YÜCEER. Evet, başka söz almak isteyen var mı, göremiyorum ben? Söz isteyen yok mu başka?

İLHAN KIRIKTAŞ Sayın Başkan ben konuşmak istiyorum ama,

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Evet, sayın İlhan KIRIKTAŞ buyurun.

İLHAN KIRIKTAŞ

Öncelikle yeni Yönetim hayırlı olsun. Yönetimin bu ilk toplantısı da hayırlı olsun. Konuşmacı arkadaşlarımıza da, üstatlarımıza da çok çok teşekkürler. Önemli bir konuydu, ben de bu konuya geçmeden önce Sabri üstadımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum.

Şimdi Ahmet KAVAK üstadın söylediği gibi, Hüsnü arkadaşımızın da ifade ettiği gibi, genelde nedense Yeminli Mali Müşavirlere inanılmaz derecede bir sorumluluk yükleniyor. Bizim asıl sorumluluğumuz tam tasdik ve KDV iadesi

gibi, ya da istisnaların belirlenmesi gibi, daha çok vergiye müteallik işlerde bir sorumluluk üstlenmek ve uzmanlık konumuz olan konularda devlete yardımcı olmak gibi bir fonksiyonumuz ne yazık ki bambaşka alanlara taşıyan yeni düzenlemelerle, inanılmaz bir sorumluluk ağının içine düşmüş durumdayız. Gümrüklerde olduğu gibi, BDDK'nın şu anda bu işlemde dolayı bankaların bizim gördüğümüz, ama onların göremediği ne var diye bakıyorum da şu anda, hiçbir şey yok. Sevgili Ercan'ın ifade ettiği gibi, burada atıyorum bu raporun verilmesini gerekli kılacak işlemin öncelikle 10250 ve 10265 Sayılı Kararlar çerçevesinde birkaç tane kriter var bu kredi limitiyle, kısıtıyla ilgili.

Bunlardan bir tanesine “bağımsız denetime tabiyse” bir kere, bunu Ercan beyin de ifade ettiği gibi, Kamu Gözetim Kurumu'nun sitesine girerek görmek mümkün, zaten görebiliyor. Banka da görür bunu.

Diğer taraftan vergi dairesine sunulmuş ve onaylanmış bilanço, o bilanço da hem net ciro belli, hem de aktif toplamı belli, onu da bankanın görmesi mümkün.

Bir de kullanılacak kredi için 15 milyon Türk Lirası ve karşılığı döviz varlığı, bu da bilançoda görülebilir durumda.

Niye bize bu ayrıca teyit ettirilir? Neden bize ayrıca bu rapor ettirilir? Ve burada krediyi veren bankanın hiçbir sorumluluğu yok. Krediyi alan şirketin doğru dürüst sorumluluğu yok. Ve bu raporu yazan yeminlinin bu herkesin bildiği, bilebildiği ve görebildiği bu işleme rapor yazdırmak suretiyle niye böyle bir sorumluluk yüklenilir.

Sayın Oda Yönetimi, Kamu Gözetimi Denetleme Kurumu'na gittiğinde bununla ilgili bir teklifiniz oldu mu? Gerçekten bunlar artık Yeminli Mali Müşavirlik mesleğini oldukça sıkıntılı süreçlere sokar hale geldi diye düşünüyorum. Yapmaktan kaçınmak değil, ama her türlü sorumluluğu bize yükleniyor olması da artık Yeminli Mali Müşavirin onayı olmaksızın netleştirilip, kapatılıyor. Ne kredi verilebiliyor. Ne ithalat işlemi yapılabiliyor. Doğrusu “bu sorumluluğun karşılığında da bize nasıl bir getirisi var bu işin” dediğimizde, tarifesi bile yok.

Bununla ilgili olarak, sadece tüm Yeminli Mali Müşavir üstatlarımızın, belki Oda Yönetimimizin de bir sıkıntısını katkı olsun diye dile getirmek istedim. Hepinize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Biz teşekkür ediyoruz. Mehmet YALÇIN, buyurun dinliyoruz sayın YALÇIN.

MEHMET YALÇIN

Önce sayın Başkanım, Yönetim Kurulu ve sizin şahsınızda bu toplantıyı sunan arkadaşlara teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. Hayırlı ve iyi bir yıl olsun inşallah yeni sezon yeni Yönetimimizle. Ben aslında yazar gibi oldum bir merasim için çıkacağım için ama, böyle bir ortamda bu raporların şu ana kadar tahmin ediyorum ki, kağıt ortamında hazırlanacağı görülüyor. Yanılıyor muyum? Yani dolayısıyla böyle bir raporun, bir, defaten, yani şirket adına defaten veya yazılı soruda sorduğum gibi, böyle bir raporun Bankalar Birliği olabilir, Merkez Bankası olabilir veya BDDK olabilir, düzenleme yapan kurumlardan herhangi biri olabilir, oralara elektronik ortamda rapor hazırlama veya tanzim etme imkanı olmalıdır diye düşünüyorum. Yani artık bu dünyada kağıt ortamında, bir de sayın Namık Kemal üstat her bankaya verileceğini söyledi yanılmıyorsam.

Dolayısıyla bu konuda nasıl bir çalışma yapılır bunu sormak istiyorum değerli arkadaşlarıma.

Tekrar saygılar sunuyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Teşekkür ediyorum. Sorun da kafamızı karıştırdı bayağı duruşun gibi, çok teşekkür ediyorum.

MEHMET YALÇIN Ben teşekkür ederim, saygılar sunarım Başkanım.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Sağol.

DİNLEYİCİ

Teşekkür ediyorum sayın Başkan. Öncelikle ben yeni Yönetim Kurulu'nu ve diğer yeni seçilen Kurulları kutluyorum. Tabii ilk Başkanın böyle bir vefatı hepimizi üzdü, Allah rahmet eylesin diyoruz.

Şimdi efendim bu konu tabii, biraz fazla da katılmıyoruz toplantılara, bu konu çok hassas olduğu için söz almak istedim, nedeni şu; Sayın Ahmet KAVAK ve diğer konuşmacılar konuyu açıkladılar. Yani bir defa bu Yeminli Mali Müşavirlik ve bağımsız denetime şöyle bir baktığımızda, bu konu daha çok bağımsız denetçilerin işi, o alana giren bir alan. Ama şu ana kadar gerek bağımsız denetçiler, gerekse Yeminli Mali Müşavirlerin çalışma standartları, yapacakları işler genelde tebliğlerle bir üst Maliye Bakanlığı tarafından ve işte TÜRMOB'un da görüşleri alınarak tebliğ halinde yayımlanıyordu. Bunlar uzun

çalışma dönemleri sonucunda ortaya çıkıyordu ve Yeminli Mali Müşavirlerin burada sorumlulukları da daha çok devlete karşı.

Bir defa burada verilen yetki bir geçici yetki mi, devamlı yetki mi? Bu çok önemli bir olay, çünkü bir süre sonra bu kalkabilir.

İkinci olarak, bununla ilgili olarak sınırlar tam çizilmiş değil. Bütün kredilerle ilgili, Türkiye'nin bütün büyük işletmelerinin kredilerle ilgili, biz de tarifesi belli olmayan sorumlulukla karşı karşıyayız. Raporun dispozisyonu belli değil. Sorumluluğu nerede başlıyor, nerede bitiyor belli değil.

Daha önce biliyorsunuz tam tasdikle ilgili, ben de yaklaşık olarak 95'ten beri Yeminli Mali Müşavirlik yapıyorum. Yani orada işte Danıştay'ın kararları çıktı. KDV iadelerinde Maliye Bakanlığı uzun çalışmalar yaparak tebliğler yayınladı ve sınırlar çizildi. Ama burada öyle bir olay ki, sınırı yok. Bir de özel sektöre karşı, yani Türkiye'de bankalara karşı sorumlu olduğunuzda, onu toparlamak çok zor. Orada yazacağımız raporlar falan, orada "ancak her şeye karışmayız" dersek o bizi acaba kurtarır mı?

Yani ben şunu demek istiyorum; Bir defa bu yetkinin Yeminli Mali Müşavirlere doğru kaydırılması daha şey bir şekilde yapılması lazım. Tebliğ hazırlanarak, daha üst bir grup TÜRMOB'un görüşü alınarak, Yeminli Mali Müşavirlerin görüşü alınarak bunlar yapılması lazımdı. Ama bir anda oldu, yani bilmiyorum nasıl altından çıkacağız? Daha çok rapor yazmamız veya benzeri şeylerden çok biz sorumluluğun altından nasıl kalkacağız? Onu düşünmemiz lazım diyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Ben teşekkür ediyorum sayın hocam. Evet, başka söz almak isteyen Tolga TAŞDELEN, buyurun sayın TAŞDELEN.

TOLGA TAŞDELEN

Başkanım söz verdiğiniz için teşekkürler. Ben önce Sabri üstadımızı saygıyla anarak sözlerime başlamak istiyorum. Namık Kemal KOÇ ve Ercan İsmail ÜNAL'a teşekkürler, çok güzel bir sunum hazırlamışlar, konuların üzerinden tek tek geçtiler. Diğer katılımcı üstatlarımızın da çok değerli katkıları var. Onları tekrar etmeden benim aklımı karıştıran birkaç konuya dikkat çekmek istiyorum.

Birincisi, son kararın 3'üncü sayfasındaki 7'nci bölümündeki ifadelerden, ben biraz bizim raporu nasıl yazacağımız ya da neleri nasıl denetleyeceğimiz açısından sıkıntılı görüyorum. Şöyle ki, ifadeleri okuduğunuzda sanki BDDK

bizden söz konusu “3’er aylık dönemler içerisinde” ifadesinden başlayarak, yabancı para, nakdi varlıkların bu üç ay boyunca 15 milyonu aşp aşmadığı veya bunu aşsa da, yine üç ay boyunca net satışın % 10’unu geçip geçmediğini teyit etmemizi bekliyor diye anlıyorum.

Bunu okuduğunuz zaman kolay gibi, ama ifadeler net değil. Mesela ifadeleri geniş yorumladığınızda, üç ay boyunca günbegün bu sınırların bakılmasını gerektirir. Şimdi bu kabul edersiniz ki, denetleme açısından ve rapora dökmek açısından çok kolay bir çalışma değil.

Diğer bir konu da, bu yabancı para ve pozisyon açığı, aslında Namık Kemal üstat güzel özetledi, biz bunu geriye dönük yapacağız. Dolayısıyla şirketlerin dönüş tahsilatları ve döviz ödemelerini koyarak ortaya koyabiliriz. Ancak, burada da şöyle bir sıkıntı var. İfade diyor ki “kredilerin kullanım tarihlerini izleyen üç aylık dönemde”.

Şimdi örnek veriyorum, varsayalım ki bir şirket 29 Eylül’de bir kredi aldı. 29 Eylül’de aldığı krediyle ilgili benim bu net pozisyon açığını geriye dönük görebilmem için, üç ayı beklemem lazım. Dolayısıyla Eylül’de aldığı bir kredi için, ben Ekim, Kasım, Aralık en erken rapor yazabileceğim tarih, dolayısıyla bu sıkıntılı bir durum.

Yabancı para net pozisyonu açığını nasıl bulduğunuzu da, ancak Namık Kemal üstadın özetlediği gibi, şirketin vereceği bilgiler, faturalar, tahsilatlar, ödemeler baz alınarak çıkartılabilir. Ama burada bu üç aylık süre, aslında bizim bu çalışmayı yapmamızı oldukça zorlaştırıyor diye düşünüyorum. Daha önceki tartışmalarımızda da konuşmuştuk, aslında BDDK şirketlerin vereceği nakit akış tablolarıyla tatmin olmalı. Bu böyle Yeminli Mali Müşavir olarak bizim dönüp defterden kolaylıkla tespit edebileceğimiz bir konu değil, diye düşünüyorum.

Bir diğer konu da, işte şirketin döviz kullanıp, kullanamayacağı konusu. Bu da aslında bizim uzmanlığımız değil. Bu da aslında bizden çok BDDK’nın ve bankaların çok hakim olduğu kambiyo mevzuatı konusu. Belki bu konunun da bizim rapor kapsamından, hani mümkünse tabii ki, çıkartılması konusunu, BDDK’ya tekrar talep olarak iletilebilir.

Benim özetle söylemek istediklerim bu kadar. BDDK’yla son görüşmeler çerçevesinde Namık Kemal üstat aydınlatırsa çok sevinirim, tekrar teşekkür ederim.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Biz teşekkür ediyoruz sağolun. Osman bey buyurun.

OSMAN OKUR

Çok teşekkürler, herkese merhabalar. Yeni dönemimiz hayırlı uğurlu olsun. Yönetimimize, Denetleme, Disiplin ve tüm kurullarımıza başarılar diliyorum. Tabii ki ben de Sabri TÜMER üstadımızın vefatından çok büyük üzüntü duydum, Allah rahmet eylesin, mekanı cennet olsun. Bu ilk toplantıda kendisini de aradık, ruhu şad olsun.

Şimdi öncelikle şunu söylemek istiyorum, bu tür kararlar, bu tür faaliyetler bana Yeminli Mali Müşavirliğin özünden uzaklaştığımızı gösteriyor. Yani ne demek istiyorum, bir Yeminli Mali Müşavir olarak asıl bizim konumuz vergidir, denetimdir, tasdiktir, ama işte biliyorsunuz bu kararın alınmasında ve aniden alınması, bir hafta sonu alınması ülkedeki döviz sıkıntısından kaynaklanıyor. Merkez Bankası rezervlerinin eksiye düşmesi, işte birtakım sorunlar var siyasete girmeyelim, dolayısıyla şirketleri döviz kullanmaktan alıkoyan, döviz tasarrufu yapmaktan alıkoyan ve bana göre de açıkçası ekonomiye de müdahil olarak görüyorum bu kararı, benim fikrim bu.

İşte bu tür kararlar bizi şirketlerle de karşı karşıya bırakıyor. Hafta sonu bu karar çıkıyor. Siz Pazartesi günü ofisinizdesiniz, şirketten arıyorlar “üstat efendim banka böyle bir şey gönderiyor”, KDV ödemesi vardı çok net hatırlıyorum, “işte KDV’yi ödeyemiyoruz, kredi kullanmamız lazım, bir taahhüt gibi bir şey imzalayın”, şimdi imzalarsan bir türlü, imzalamasan bir türlü, ama neticede tam tasdikini yaptığımız firmalar olduğu için, Geçici Vergi denetimlerini de yapmışız 30 Haziran tarihi itibarıyla bilanço, banka kayıtlarına hakim olduğum için, imzalıyoruz bu kriterleri aşmadığına dair.

Peki bunun karşılığında ücret mi alacağız? Yok, tarifeye yapılan hani TÜRMOB’u ilgilendiriyor gerçi de, bu işler için bir tarifeye bir bedelin de konulması lazım. Bizim de mükelleflerimize göstermemiz lazım “işte bunun bedeli bu” diye. Daha önce konuşmacı üstatlarımızda söylediler, sürekli YMM’yle mükellef karşı karşıya, top hep YMM’de, sürekli sorumluluk YMM’de, yani “YMM onaylasın”, “YMM tasdik etsin”, “YMM mühürlesin”, “önce bağımsız denetçi, sonra YMM”. Dolayısıyla ben bu kararların, yani bu tür işlemlerin aslında YMM’nin görevi de olmadığını da düşünüyorum bir şekilde. Çünkü bir önceki konuşmacı meslektaşımız da söyledi. Bu kredi açığının tespit edilmesi, çok detaylı çalışma yapılmasını gerektiriyor. İşte örnek rapor yok. Bu raporlar ne zaman verilecek? Hangi bankaya verilecek? BDDK kararlarının dışında, resmi bir karar da olmadığı için TÜRMOB açısından veya vergilendirme açısından göstereceğimiz bir dayanak, işte önceki konuşmacı meslektaşlarımızdan biri söyledi, banka önce talep etmiş, sonra gerek yok demiş. Dolayısıyla böyle bir belirsizlik ortamında biz mesleğimizi yapmaya çalışıyoruz.

Özetlemem gerekirse, yapalım, ama mevzuat dayanağı olsun ve bunun karşılığında da bir ücret olsun. Mesai harcayalım uzmanlığımız neticede, hani yapabileceğimiz bir görev, ama karşılığında da parayı alalım diye düşünüyorum. Bütün meslektaşlarımıza, sunum yapan üstatlarımıza çok teşekkür ediyorum, herkese sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Teşekkür ederiz, sayın BUZE buyurun.

MUSTAFA BUZE

Merhabalar herkese selamlar. Yeni dönemde de ve yeni seçilen arkadaşlarımıza da başarılar diliyorum. Kaçırılmış olabilirim, o sırada yoldaydım çünkü, bizden tasdiki istenen dönemlerin defterleri henüz kesinleşmeden, yani beratları verilmeden, bizden rapor isteniyor gibi algılayalım bazı şeyleri. Kesinleşmemiş kayıtlar üzerinden biz nasıl rapor yazabiliriz? Bunun sakıncası yok mu? Bu kayıtlar her zaman değişmeye mahkum, yani dolayısıyla böyle bir rapor yazmanın Yeminli Mali Müşavirler açısından çok büyük risk taşıyacağını düşünüyorum. Üstatlar bu konuda ne diyorlar acaba? Teşekkür ederim.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Teşekkür ederim sayın BUZE. Başka söz isteyen? Buyurun sayın Sami TOKAT.

SAMİ TOKAT

Sayın Başkan başarılar diliyorum. Kaybettiğimiz Sabri TÜMER arkadaşımız için, kardeşimiz için camiamıza başsağlığı diliyorum, kendisine de rahmetler diliyorum. Odamızın yeni organlarına da başarılar diliyorum.

Konuştuğumuz olayda, olaya ben de tereddütle bakan meslektaşlarım gibi karamsarım, şöyle ki; Biraz ironi yapacağım. Bizim TL'miz, milli paramız rezerv para olsa idi, bir AB EURO bölgesindeki, EURO gibi, bir USD'nin parası gibi rezerv para olsaydı, o zaman devletimizin kurumları bizim TL'ye yanlış yerlerde kullanmasın, yabancı paraya yönelmesin, değer kaybetmesin anlayışıyla yaklaşmasıyla böyle bir sistemi BDDK kararıyla, vasıtasıyla getirme ihtiyacı duymazdı. Çünkü rezerv parayı hem iç piyasada, hem ödemelerde herkes kabul eder, o paranın da itibarını, değerini korumak için bu tedbirlere, palyatif tedbirlere ihtiyaç olmazdı.

Benim önerim şu; Bizim Odalarımız BDDK'yla muhatap olmak yerine, olayın KGK ve TÜRMOB vasıtasıyla kurumsal bir şekilde ele alınıp, BDDK'yla bu iki kurumun muhatap olması ve BDDK'ya bizim TL'miz rezerv para getirmesini

öneririz. O zaman zaten sorun kalmayacaktır. Çünkü şu anda TL'ye bir muhafız aranıyor, koruma muhafızı, itibarını koruma, değerini koruma, ama bizim mesleğimizle korumamız da bu muhafızlığı gerçekten yapamaz. Hepimiz de burada lekeleniriz, büyük risklere gireriz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Ben teşekkür ederim. Evet başka söz almak isteyen, Kamber beye de söz verelim, Buyurun sayın KAYA.

KAMBER KAYA

Merhaba. Benim söyleyeceğim şey şu; Şimdi BDDK ilk kararında aldığı kararla bir kuyuya taş attı ve sorun yaşadık. Sonra Odamızın devreye girmesiyle bu biraz daha anlaşılır hale geldi ve Yeminli Mali Müşavirlere bu süreçte görev verildi. Biz Yeminli Mali Müşavirlerin yaptığı işlerin sınırlı olduğunu, bunu geliştirmemiz gerektiğini, iş geliştirme yapmamız gerektiğini hep söylüyoruz. Bu süreçte BDDK'nın aldığı kararla Yeminli Mali Müşavirlere görev verilmesi, bence Yeminli Mali Müşavirlerin güvenilir olduğunu gösteren, güvenilir şahsiyetler olduğunu gösteren önemli bir tespittir. Dolayısıyla buna karşı çıkmak bence doğru bir şey değil. Elbette bu kararla ilgili birtakım sorunlar var. Bu sorunları hep birlikte saptayıp, BDDK'ya iletmemiz lazım ve çözüm bulmamız lazım. Ama bazı arkadaşlar yapmayabilir bunu, bir tercihtir bu. Bunun kaldı ki, bizim tarifemizde yeri de var. Hatırladığım kadarıyla 4.900,00 lira bir tarifesi var. Bu asgari tarife, bunun üstünde rahatlıkla alınabilir, çalışmaya göre. BDDK'nın kararları açık ve net. Yeminli Mali Müşavirler bunlara cevap verecekler. Yani firmanın dövizli varlıkları 15 milyon lirayı geçiyor mu? Firma bağımsız denetime tabi mi? Firmanın yükümlülükleri var mı? Dolayısıyla biz burada sorumluluk veya güvenilirlik gösterilen bir mesleğiz. Buna karşı çıkmamamız lazım, sorumluluğumuz ayrı.

Diğer taraftan tespiti yapacağımız zaman, zaten bunu raporumuzda yazıyoruz. Biz firmanın Geçici Vergi beyannamesini alıyoruz. Mizanını alıyoruz. Artı bankadaki varlıklarını tespit ediyoruz. Ekstreyle, başka türlü yazışmalarla tespit ediyoruz. Dolayısıyla firmanın verdiği bilgilerle yetinmiyoruz. Yeminli Mali Müşavir devreye boşuna girmiyor. Dolayısıyla ben bu isteğin olumlu olduğunu, sorunların da yolda düzeleceğine inanıyorum ve büyük bir sorumluluğumuz olmadığına inanıyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Biz teŖekkür ediyoruz. Sağol Kamber bey çok teŖekkür ederiz. Değerli arkadaŖlar baŖka söz alan yok galiba. Ben bir, iki noktayı vurgulamak istiyorum müsaadenizle. Sayın İlhan KIRIKTAŖ dedi ki, “KGK ziyaretinizde bu konuları konuŖtunuz mu”.

Kamu Gözetimi Kurumu’nu biz ziyaretimizde 10250 sayılı karar vardı. Orada henüz Yeminli Mali MüŖavirler devrede değildi. Galiba bu kararda BDDK tarafından çok acelece alınmıŖ. Kamu Gözemi Kurumu’nun da zannedersek karar yayınlanırken haberi olmuŖ, diye bir intiba edindik. Tabii sistem bir anda tıkanı, yani bütün firmalar ya da konuyla ilgili firmalar hep Yeminli Mali MüŖavirlerini aradılar.

Biz de BDDK’dan randevu istediğimizde, zaten sanki onlar bizi arayacakmıŖ gibi, ertesini günü sabah 9’a randevu verdiler ve gittik biz. Bu 10250 Sayılı Kararın ne kadar uygulanamaz olduğunu anlatmaya çalıŖtık. Ve bu yapmıŖ olduğumuz kapsamlı görüŖmeler ve değerlendirmeler neticesinde 10265’te Yeminli Mali MüŖavirler devreye girdi.

Sayın Kamber KAYA çok güzel söyledi. Yani bir yandan biz iŖ alanlarımızı geniŖletelim isterken, bir yandan da belli Ŗeylere hemen “niye bu bize veriliyor, sorumluluğumuz nereye kadar, biz bunu yapmayalım” vesaire gibi karŖı çıkmamız ne kadar doğru, tartıŖmamız gerekiyor. Tabii bunu da zorla yaptırmıyorlar bize firmalar, tabii ki bir bedeli olacak. Ŗu anda yeni çıkmıŖ bir karar, özel amaçlı raporlarımız tarifede var. Ona uygun bir bedel alınabilir, belki daha sonraki süreçte, evet tarifeye ilave etmek mümkün olabilir. Tabii ki aceleyle alınmıŖ bir karar. Yine Kamber bey söyledi herhalde “yolda düzelir” diye. “kervan yolda dizilir”i hem biz BDDK’da duyduk, hem de Kamu Gözetim Kurumu’nda yetkililerinden duyduk. Biz de bu yolda yürürken kervanın ne kadar sağlıklı dizilmesi gerektiği, düzeleceği için gayret sarf ediyoruz. Bu toplantı da büyük ölçüde o yüzden. Alacağımız değerlendirmeler ve soruları yeniden BDDK’yla görüŖerek belli bir yola sokmaya çalıŖacaęız.

Ben Ŗimdi öncelikle sayın Ercan İsmail ÜNAL’a söz vereyim, sonra da sayın Namık Kemal KOÇ’la toparlamıŖ olacağız.

ERCAN İSMAİL ÜNAL

TeŖekkür ederim üstadım. Cem ÇETİN meslektaŖımız uzunca bir soru yazmıŖ, onu okuyamıyorum ben, yani dilerse sonra sohbet edelim kendisiyle veya söz alıp anlatırsa, ekranda karıŖtıęı için tam okuyamadım ben.

BAŖKAN VAHAP ADIYAMAN

Sayın Çetin söz almak ister mi acaba? Konuşma şansımız varsa sözü size vermek istiyorum. Buyurun dinliyoruz.

ÇEM ÇETİN

Ben öncelikle yeni Yönetime başarılar dilerim özverili çalışmaları için. Sabri beye de Allah'tan rahmet diliyorum.

Şimdi tabii az önce dinlerken spesifik olarak karşılaştığım bir konu vardı, onu yazdım. Ancak şu anda gördüğüm biraz daha çapraşık yazdığım konu. Çünkü diğer meslektaşlarımızın da görüşlerini dinlediğimiz gibi, hakikaten bir süre belirsiz bir durum var ve şu anda herkes herhalde 31 Ekim tarihinde bu konu karşımıza gelecek. Çünkü 30 Eylül figürleriyle ilgili bankalar şirketlerden birtakım taleplerde bulunacak. Bunlardan bir tanesi de işte aktif büyüklükte ciroyla ilgili yabancı para varlıklarıyla alakalı bir takım tespitim.

Benim konum da bu konsolidasyona tabi olan, bağımsız denetime tabi olan bir şirket, yurtdışındaki bağlı ortaklıkları dolayısıyla konsolidasyona tabi. Ancak, bağımsız denetimden geçmiş olan en son finansal tablolara itibar ediliyor. Şimdi bağlı ortaklığı olmamış olsaydı, o zaman aynı firma normal VUK'a göre hareket edecektim. Tabii biz böyle olunca, şey yaşadık uygulamada. Bankalar hani en son düzenlenen bağımsız denetim raporunu, şu anda 2021 raporları henüz daha oluşmadı. 2022'nin zaten orada anlaşması yok falan. 2021 raporunu verince işlem yapmadılar zaten. Şirket işte 31.03. VUK figürleriyle, işte Ekim ayında göreceğiz. O zamana kadar bu firmada, farklı bir yaklaşım gelmezse, biraz önce konuşmacılardan anlaşılan, bu tip durumda figürlere itibar edilmesi gerektiği yönündedir duydum, yanlış duymadıysam. Bunu yazmıştım, bir detaydı aslında, durum böyle o yüzden biraz uzun oldu.

Tekrar sunumlarımız için teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Teşekkür ediyoruz, sağolun anlaşıldı Çetin bey. Buyurun sayın ERCAN.

ERCAN İSMAİL ÜNAL

Teşekkür ediyorum üstadım. Ben konunun dağılmaması bakımından sondan başlayayım. Cem ÇETİN beyin sorusu şöyle;
Konsolidasyona tabi, ama yurtdışı ortaklıkları nedeniyle konsolidasyon var. Yurtdışı bağlı ortaklığı konsolide edilmiş vaziyette.

Şimdi konsolidasyona tabi olan işletmeler aynı zamanda solo tablolarını da düzenlemek zorundalar. BDDK kararında, yurtdışı iştiraklerin analiz dışı tutulması gerektiği söylendiği için, burada solo tablo kullanılacak, net.

Şimdi bankalara herhangi bir şekilde bağımsız denetim raporu vermemiz diye bir durum söz konusu değil. Ben tabii anladıklarımı anlatıyorum sadece. Burada en son yazılmış olan rapor 2020'nin, 2021 yılında verilen raporuyorsa, onun finansal durum tablosunun aktif toplamını dikkate alacağız. Bir de son 12 aylık ciroyla mukayese edildiği zaman, zaten o aktif toplamının fiili bir anlamı da kalmayacak onun % 10'unun. Ama VUK figürü de kullanılabilir. İstedığımızı kullanabiliriz.

Sadece TFRS konusu var. Eğer TFRS'ye tabiyse, o zaman VUK konusunda ben de farklı düşünüyorum. BOBİ FRS için geçerli. Benim görüşlerim bu şekilde.

Şimdi müsaade ederseniz başlamak istiyorum. Tekraren altını çizeyim, hem bu rapor şeklini yapmaya çalışan, ben de Kamber üstat gibi düşünüyorum. Bir Arzu hanım arkadaşımız da yazmış onun gibi de düşünüyorum. Bu Yeminli Mali Müşavirlik güvenin sonucunda oluşmuş bir şeydir, bunun şekil şartlarını konuşuruz sadece ve yapmak durumundayız. Bizim mesleğimiz herhangi bir şekilde, yani bu görevden kaçınmaması gerektiği düşüncesindeyim. Ama biz de maddi delillere göre tespit ve tasdik yapan bir meslek yapıyoruz. Maddi delilin olmadığı yerde kendimizi güvenceye alacak açıklamalarla mutlaka raporumuzu beslemek mecburiyetindeyiz.

Şimdi üç ay içerisindeki rapor konusu var. Kredi için müracaat ettiğimiz bankanın kredi dosyası içerisine girecek bir rapor, dolayısıyla raporun şu anki uygulamasında elektronik ortamda, pdf ortamında raporu hazırlayıp, firmalara sunuyoruz. Firmalar da götürüp, kredi dosyalarında bunu kullanıyorlar.

Şimdi firmalara sunulan bu raporun aynı zamanda ilgili bankanın genel müdürlüğüne veya BDDK'nın sistemine de yüklenmesi düşünülebilir. Bu bir konudur. Ama kağıt ortamında raporların gitmesi diye bir mecburiyet şu anda yok. Tabii kağıt ortamında üretiyoruz, tarayıcıdan geçirip, raporumuzu kesinleştiriyoruz ve bunu sunuyoruz, şu andaki şey bu.

Şimdi sorumluluk olayı üzerinde çok durduk. Sorumluluk meselesinde, bakın ben raporlarda şunun yapılmasını kendi fikrimi ben altını çize çize söylüyorum. Ben bu raporu sadece kredi kullanım tarihi itibarıyla firmanın şartlara uygun olup olmadığının tespiti amacıyla yazıyorum. Firmanın bana talebiyle bu tespiti yapmış bulunuyorum. Bu tespit dışında, firma dışında herhangi bir şekilde üçüncü kişilere karşı bu raporun bir sorumluluk içermeyeceğini altını çizerek

yazarım. Bağımsız denetim yapan arkadaşlarımız gayet iyi biliyor, raporun kullanımında sınırlamalar var.

Şimdi mutlaka bankanın bana müracaat ederek benimle yazışma ve şey yapması lazım. Ahmet KAVAK üstadım ayrıldılar ama, çok güzel bir noktaya temas ettiler. Ben üstüne basa basa iki kere söyledim konuşmamda, BDDK'nın web sitesinde Resmi Gazetede yayınlanmayan kararlar bölümünde bunlar var. Yani bu kararların Resmi Gazetede mutlak yayınlanması mutlak surette şart. Bunun neden böyle olduğu, tabii yarın, öbür gün değişmeye müsait olduğu, daha esnek olunması ihtiyacından kaynaklandığı da ortada, ama biz tabii BDDK'nın bu kararına göre de bu kararı üstlenmek durumundayız. Görevi yapıyoruz. Firmalarımızı yalnız bırakamayız. Ama farazi tasdik de yapamayız. Biz mutlaka kayıtlar işlendikten sonra, tam tasdikin varsa, sürekli olarak aynı güvenceyi ben alıyorsam karşılıklı kayıtlarla doğruluk beyanı, işletme yöneticilerinin imzalarını taşıyan beyanlar ve kendi ekibimle gerektiğinde denetimimi yapabiliyorsam, taahhütname olmadan ancak o şartla verebilirim. Yoksa, tereddüdüm var, kayıtlar henüz işlenmedi, bu durumda en güzeli firmaya diyeceğiz ki “lütfen gidin Ek 1 verin, Ek 1'deki şartlarınızı ben sizin inceleyeceğim”, Ek 1'ini ne zaman inceleyeceğim? Üç aylık süre boyunca incelemeyeceğim, başka bir dostumuzda şey yaptı bunu, sanıyorum Tolga beyin şeyiydi. Üç aylık süre içerisinde bir izleme, üç aylık süre içerisinde bankadan kredi alan kişi diyor ki “ben bunu kredinin amacı dışında kullanmayacağım”, bu taahhüdün oradaki anlamı o., “ben edeceğim” diye vermiyor taahhütname, taahhütname verdiği, ettiğine dair bir taahhütnamedir. Burada bir tereddüdü varsa Yeminli Mali Müşavirin, “iş bu rapor kredi kullanım tarihi itibarıyla BDDK'nın 10 bin kusur sayılı kararındaki şartların tespiti amacıyla yapılmıştır, bu şartların o tarihteki varlığına ilişkin” diye, bir diğer not olarak altına yazılabilir. Aksi takdirde eşyanın tabiatına aykırıdır.

Başka bir örnek vermiştim çalışmada, yaptık hepsi bitti, ertesi gün dövizli gayrimenkul sattı, hani satılır mı satılmaz mı? Ayrı konular bunlar, sattı dövizli gayrimenkul ve döviz girişi oldu işletmeye, o şartların hepsi ortadan kalktı. On gün sonra da tuttu o parayla başka bir gayrimenkul aldı. O arada başka bir mal bedeli geldi yüklü, bakın eşyanın tabiatı gereği zaten o şartların esnekliği söz konusu. Biz başvuru tarihi itibarıyla yine bir tespit yapmak durumundayız, onun ötesindeki bir tespit buradaki amacımızı da aşan bir tespit olur. Bu vurgulanır, bu tespit amaçlı bir rapordur, başka bir sorumluluk içermez.

Üçüncü şık, “firma dışında üçüncü şahıslara karşı hiçbir sorumluluk Yeminli Mali Müşavir tarafından üstlenilmemektedir” diye altına yazılabilir. Hani göç yolda düzeler ya, belki bankalar bakacaklar “aaa bu doğru” falan veya burada bir itirazları varsa onu oturup şekillendirmek lazım.

Tekrar söylüyorum kendi kanaatlerim bunlar benim.

Şimdi efendim sorumluluğu bu şekilde sınırlayabiliyoruz. İlhan KIRIKTAŞ üstadımız, “bankanın gördüğü bütün bilgiler” dedi. Doğrudur, ama genel bir tembellik var. Bankalar bunlarla uğraşmak istemiyorlar. Bu tespiti Yeminli Mali Müşavirlere yaptırmak istiyorlar diye düşünüyorum.

Bu tembelliği aynen Mustafa KARSAVURAN üstadımız da izah etti başka bir nedenle. Konuyla hiç ilgisi olmayan, mevzuatı hiç okumayan bir talep gelmiş kendilerine, o da reddetmiş haklı olarak.

Şimdi bu Yeminli Mali Müşavirin yaptığı tarih itibariyle şartlara uyup, uymama tespitidir. Bunun en güzeli, kayıtlarda işlendikten sonra, örneğin Mustafa BUZE bey bu şekilde söylemişti “kesinleşmemiş” diye. Kesinleşsin, defterler işlensin, üç ay geçsin, biz üç ay sonra taahhütnameni, Haziran’da yapılanın ki örneğin Ekim sonunda çıkacak ilk şeyler, raporlarını yazacağız, her şey kesinleşmiştir, nettir. Biz 30 Haziran’daki veya kredi kullanım tarihindeki, kredi kullanım tarihi, talep ve kredi kullanım tarihlerini “kullanım tarihi” olarak değiştiriyoruz. Çünkü kullanım tarihinde diyor ki “ben sana kredi limiti tespit etmiş olabilirim”, bu talep tarihindeki kredi limitinin tespiti, “kullanım tarihinde senin elindeki dövize bakmak istiyorum” diyor BDDK. “senin elinde çok döviz varsa, git dövizini bozdur” diyor. Benim buradan da yine anladığım bu.

Dolayısıyla gelelim tarifeye, şimdi bizim tarifemizde kredilere ilişkin tespit işlemleri var, pekala bu uygulanabilir. Örneğin, 4.905,00 lira KDV dahil minimum ücreti var. Kredi limiti kullandığım dilim 5 milyon lira ise, bunun kullanımıyla ilgili bir rapor yazmışsam, bununla ilgili binde üç bir ücret söz konusu, beş kere üç, 15 bin lira bir ücret çıkıyor. Bu ücret istenirse de en sonunda tarifemizin “kredi işlemlerinde % 50 indirim uygulanır” lafı var ya üstat, oradan indirim yapabilir YMM, 7.500,00 liraya indirebilir. İsterse indirebilir, isterse indirmez. Bu tabii bu işe özgü değil, ama burada var. İsteyen saat ücreti de uygulayabilir. İsteyen de burada bakınız veya “kredi tutarının 14 milyon TL’ye kadar olan kısmı için binde üç, sonraki 24 milyon için binde bir” diyor. Binde üçlük dilime pekala bu sokulabilir. Buradan da bir para alınabilir.

Ben naçizane kendi tasdikini yaptığım işletmelerde saat ücretlendirmesi yapıyorum. Saat ücreti de 483,00 lira galiba minimum saat ücretimiz, onunla ilgili kaç saat harcadıysam onu çarpıyorum, ama dışarıdan gelen bir işletmeye uygulayacağım yer “kredilere ilişkin tespit işlemleri” dir. Başka çalışma yapılabilir, hani ben şu anki görebildiğim, karşılığını lütfettiler ben de uzun yıllardan beri Tespit Komisyonu içerisinde çalışıyorum, tarife içinde, çok yoğunlaşmış bir insanım, pekala bu tarife burada uygulanabilir.

Sonra efendim genel sorular üzerinden giderek sorulardan kişilere geçeyim. Ve ben burada bu işin üstlenilmesi ve sorumluluğunda Yeminli Mali Müşavir tarafından raporla sınırlanması ve kayıtların kesinleşmesini teminen Ek 1’le kredi alındıktan sonra bunun yapılmasının daha uygun olacağı kanaatini taşıyorum.

Burada da eğer tespitimde bir yanlış varsa, yani 400 milyon lira ciro var. 40 milyon sınır var. Ben onu 500 gibi gördüm, 600 gibi gördüm, yanlış bir tespit yaptıysam, bu sefer tabii üçüncü kişilere vermiş olduğum sorumluluk nedeniyle, firmayı sınırlayacağım ya bankadan bir sorumluluk kabul etmeyeceğim. Firma “işletmeye zarar verdi, yanlış kullandım”, Namık Kemal üstadımız da izah ettiler, burada haksız yere bu şartlara uymadığı halde haksız yere “uyuyor” diye kredi alırsa firma “kara liste” dediğimiz veya işte % 500 baz puan riskli diyor bir şeyler yani, demek ki yani daha pahalı para satacak veya daha zor bir kredi alabilir bir hale getirecek bankayı.

Hasan üstadımız söylediler, ortak bir rapor pozisyonu yapılmasında yarar var.

Notum olarak da söyleyeceğim, her bir başvuruda ayrı bir rapor gibi duruyor. Ben öyle algılıyorum. Çünkü kredi dilimini kullandığı anda benim dövizimi ölçüyor “elinde ne kadar nakit döviz var” diye.

Yine bizim tarifemizden bir örnekle kapatayım. Aynı başvuru için birden fazla raporumuz kullanılırsa şayet, ayda bir rapor pekala yazılabilir. Sadece o aylık, günlük mukayese sınırları değişebilir, çünkü aktif toplamı değişmeyecektir. 12 aylık ciro değişmeyecektir. Sadece elimizdeki pozisyon değişecektir. Bunu aynı kabul edip, bu durumda beşte bir oranında ücretlendirme, yani bir kere kestik, 5 lira aldık, 10 lira aldık, 15 lira aldık neyse, diğer kalan raporları bunun beşte biri bir şekilde ücretlendirmeye de tarifemiz müsait olduğunu görüyorum.

Bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum, ben sadece fikirlerimi söyledim, başka bir bağlayıcılığı yok. Herkese saygılar sunuyorum, iyi akşamlar diliyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Çok teşekkür ediyorum sayın ERCAN. Evet, sayın KOÇ buyurunuz.

NAMIK KEMAL KOÇ

Şimdi katkı sunan bütün üstatlarımıza teşekkür ediyoruz. Ben konuşmamın başında da söyledim, yani bizim burada yaptığımız açıklamalar yüzde yüz kesinlikte değil, bunun hepsini not almaya çalıştım. Burada bir kısım cevaplar

vermeye çalışacağım ama, bir kısmını da not aldık, görüşmelerde daha netleştikçe bir şekilde duyurmaya çalışacağız. Ama öncelikle şunları belirteyim.

Ben konuşmamın başında yine olayın taraflarından bahsettim. Tarafların kredi kullanan şirket bizim firmamız. Bunu Yeminli Mali Müşavir bir kenarda tutmalı ve sonuçta o şirket Yeminli Mali Müşaviriyle iş yapacak. Ya da yapmıyorsa, bir noktaya gelmişse Yeminli Mali Müşavir, o işin yapılamaz olduğunu düşünüyorsa, ki bu bizim hemen hemen yani münferit gelenlerden bahsetmiyorum, bağımsız denetim şirketi statüsünde ya da o kriterleri sağlayan firmalar aynı zamanda büyük bir çoğunluğu tam tasdikte ve bir Yeminli Mali Müşavirle de sözleşmesi esas olarak söz konusu. Şimdi bu şartlar altında “biz yapmayalım”, ya da “yapamayız” gibi mevzular, hayatın olağan akışının dışında. Biz bunun yapılabilirliğiyle ilgili raporlanacak döneme kadar çabalar içerisinde olmalıyız ve taraflara bu durumu hissettirmeyiz. Eğer ortada gerçekten çok ciddi bir sorun görüyorsak da bunu şirketlere, şimdiden topu da onların üzerine atalım. Şimdi top bizim kucağımızda gibi. Taahhüdü biz imzalayacağız, raporu biz yazacağız vesair gibi görünüyor. Ama iş bence yapılabilir, ama belirsizlikleri olan bir şey gibi, yaklaşımımız bence daha doğru olacak.

ERCAN İSMAİL ÜNAL Taahhüdü biz imzalayacağız konusunu düzeltelim mi? Öyle çıktı da ağzınızdan.

NAMIK KEMAL KOÇ “taahhüdü biz imzalayacağız” demedim.

ERCAN İSMAİL ÜNAL

Peki, tamam kusura bakmayın olur mu. Demin beni üstat düzeltti öyle karar konusunda, sağolun.

NAMIK KEMAL KOÇ

Biz “özel amaçlı tespit raporu yazacağız” yani Ek 1’deki beyan ve taahhüdün içeriğinin doğruluğunu elde ettiğimiz bilgi ve belgelerle bir rapora bağlayacağız, yani olay odur.

Şimdi ben bazı şeyler ortak olduğu için, tek tek isim söylemeden cevaplamaya çalışayım.

Bir kere Yeminli Mali Müşavir bu işi yaparken bir sözleşme yapmalı, birincisi bu.

İkincisi, bu sözleşmede tabii ki ücreti de yazmalı.

Şimdi ilk kararda şaşkınlıkla önümüze yazılar geldi. Bir “dur sözleşme yapalım” gibi durumlar olmadı. Ama şimdi artık BDDK’yla yaptığımız toplantıda ortaya çıkan bir sonuç olduğu için söylüyorum. Onlar da bilmiyor olabilir o zaman. Yani şunu demeye çalışıyorum; Ekim ayında ilkini, çünkü ne diyor? “30’a 6’yı takip eden üçer aylık dönemler” taahhütte böyle, “izleyen ay verilir” gibi bir şey. Burada daha önce verilir şeklindeki görüşleri saygıdeğer buluyorum. Ya da verilmiş kabul etmiş, bunlar da belli, ama ortada bir zaman var ve biz bu zamanı verimli kullanalım ve biz de bunun Ekim ayında verilmesini bunun daha normal olduğunu, daha kısa aralıklarla vereceğimiz şeylerde daha belirsizliklere bir onay vereceğimizi ya da tespit raporu yazmaya çalışacağımız ortaya çıkıyor, ama bitmiş bir dönemin raporlanmasının böylece Yeminli Mali Müşavirin lehine olduğunu düşünmemiz gerekiyor. Kağıt ortamında ya da elektronik ortamda bunu iletmemiz lazım. Ama elektronik ortamda rapor verilmesi için, kim istiyorsa onun bir sistem kurması lazım. Yani A bankası istiyor, bize bir sistem mi kuracak? Pencereden mi girip onaylayacağız? Ya da bizim Yeminli Odası mı bulup verecek? Ya da diyelim BDDK mı verecek? Sonuçta mesela TÜBİTAK’a mutlaka elektronik ortamda ya da tam tasdik KDV raporların Gelir İdaresi Başkanlığı’na verirken bir sistem var, sistemin içinde ilerliyoruz

Şimdi bu sistem bu kısa sürede olur mu? Bu karar ne kadar yürürlükte kalır? Bunlar belirsiz olduğu için, kaldı ki Resmi Gazetede yayınlanmayan bir karardan bahsediyoruz. Bir dispozisyonu olmayan, bir tebliği olmayan bir şeyden bahsediyoruz.

Elektronik ortamda dijital bir rapor yazmanın yapısını düşündüğümüzde, bizim bunu kağıt ortamında, ki “nereye vereceğiz” deniyor. Öncelikle biz şirketle sözleşme yapacağız, raporun ilgili makama verilmesi için, kredi kısıtlamasına ait özel amaçlı tespit raporu diye A bankası, haa ben burada “A bankası, B bankası” dememin nedeni de tabii bu sözdür, sonra başka türlü çıkarsa onu da netleştirebiliriz ya da açıklarız. Konuştuğumuz hep banka bazında, şube bazında da değil, her bir taahhüt bazında da değil. Yani görüştüğümüzde de Grup Başkan Yardımcı’ndan hep sözlü konuşma olduğu için, bunu tırnak içinde ve çekinceyle söylüyorum. Ama işin yapılabilirliği var, bir firma düşünün, yani banka koymuyor kredi almak için bazı şeyleri, bazı şirketler otuz, kırk bankayla çalışıyor ve her bankadan da kredi limiti var ve kullanıyor. Şimdi bu durumda her taahhüdü yapılabilme özelliklerinde bir sıkıntı olabilir. O bakımdan banka bazlı olması, ya da işte sonradan devreye giren finansal kiralama şirket bazlı olması önemli.

Tolga TAŞDELEN arkadaşımızın, yani BDDK’yla görüşmemizde merak ettiği şey, aslında biz görüştük orada. Tolga TAŞDELEN üstadımız bizim bu işlerle ilgili toplantılarımıza da katıldı yani bizim komisyona da üye olarak katıldı, o zaman da aynı fikrini iletmişti.

90 gün boyunca hemen her gün bir sorumluluk olmadığını hem Daire Başkanı, hem Kurul Başkanı da böyle bir şey yok, sadece başvuru, ya da kullanılmış sayılma tarihinde dediniz, bir sorumluluktan bahsediyor. Çünkü olağan akışına da ters, nasıl ters? İhracatçı bir firma düşünün, 500 milyonluk ihracat kapasitesi var. Bu sıralar geliyor belli aralıklarla, geldiği anda zaten bozduruyor bir kısmını da, o gün parası oluyor. Ama bu paralarını tüketiyor, tükettikten sonra işin akışında Çek'i var, senedi var, ya da tedarikçi var, işte o anlık kredi kullandığı andaki faturaları hani, biz onu çekmemiz lazım, tabii sözlü konuşulan şey.

Bizim sorumluluğumuza gelince, her zaman önümüze çıkan şey bu, ciddi bir şey. Yeminli Mali Müşavir olmak kolay bir şey değil.

DİNLEYİCİ .....

NAMIK KEMAL KOÇ

Şimdi onu da sorduk üstat, tabii bu sorduğumuz “olmaz” anlamında algılamayalım. Şimdi biz dedik ki “biz yeminli olarak” hatta üstat çok söylüyor. Biz bir Yeminli Mali Müşaviriz. Bu olaydan alacağımız ücret beş, on bin liradır en fazla, fakat bir terslik çıktığında banka bize otuz, kırk avukatla birden geldiğinde biz ne yapacağız, gözleri faltaşı gibi açıldı ikisinin “size ne gelecekler”, dediler, ben bunu tabii ki biliyorum, işte üstat da vardı.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Aynen bu cümlelerle, hatırladı Namık bey.

NAMIK KEMAL KOÇ

Ben bu soruyu olduğu gibi, birisi Daire Başkanı, biri de bu kararı çıkarttığını düşündüğümüz, bilmiyorum tabii bence olaya hakim ve yazdığı için de büyük bir ihtimalle böyle. Ama tabii ki biz Yeminli Mali müşavir her yaptığımız işten bir raporun altına mühür bastığımız ve elimizden çıktıktan sonra artık bizim sorumluluğumuzun başladığının da bilincindeyiz. Böyle verildi söz, böyle söylendi, bunlar tabii söz uçar “biz sorumsuzuz” gibi bir şey demiyoruz.

Standartlarına gelince, tabii ki konuşmamın başında da belirttim, yani karara baktığı zaman her yeminli aynı şeyi anlasaydı keşke. Bizimle toplantı yaparak, bizden de görüş alarak böyle bir şey çıkartsalardı, ne kadar güzel olurdu. Bunu Resmi Gazetede yayınlasalardı ya da daha sonra dispozisyonunu yayınlasalardı, hesap incelemelerini, usul incelemelerini, kapağına ne yazacağımızı, sonucu nasıl bağlayacağımızı, şimdi bütün bunlar olmasa da bizim 3568 Sayılı Yasada “YMM'nin konusu ve yapabileceği işler” ve bunu da hiçbir dispozisyon yoksa, çalışma usulü esasları tasdik ve benzeri şeylere bakarak da, bu aradan denetim standartlarımız var şeyin içinde, yani buralardan bir şekilde işi yapacak

olduğumuz eni konu, yani bu görev bizi beklediği için, bunun en uygun ve en sorumluluğumuzu azaltacak şekilde olması önemli.

Orada Daire Başkanı Başak hanımın söylediği şey şu “siz raporunuza” ben üstatlara da söylüyorum tabii, tabii ki raporu yazan bütün üstatların o sorumlulukla ilgili çok dikkatli davranacaklarına, tabii ki kendileri verileri alacaklar, bilgi, belge, kayıt, dayanak, ama raporda mutlaka bize beyan edilen sınırlı, kısıtlı çerçeveyi rapora derç ediliyor “sizin sorumluluğunuz bu”, özellikle net pozisyon açığında bu çıktı.

Bir kere o doksan gün, her gün sorumlu olmadığımızı Tolga TAŞDEMİR üstada söyleyelim.

Bir de 29’unda müracaat ettiğinde üç ay nasıl hesaplanacak. Biz Ekim ayında yine rapor yazıyoruz. 29’unda üç aylık proje sunuyor, o gün kullanıyor. Verdiği belgeler bizim kanaatimizi sağlayacak tipte bir belgeyse, biz onaylayabiliriz, ama bizi inandıramıyorsa, Ama banka inandıysa gidip bankadan alıyor zaten. Biz olayları şöyle şey yapalım; Pratikte iş nasıl yürüyor? Firma gidiyor, kredisini alıyor. Taahhüdünü veriyor “net pozisyon açığım var bana kredi ver” diyor, belgeleri sunuyor. Banka onu ona veriyor, “git sonradan bir de yeminli bütün bunu gözlesin yukarıdan bir pencereyle”, sonra “bu yaptıklarımız doğru mu” diyor. Çünkü 29 Eylül’de bankaya müracaat ederek net pozisyon açığım var., bana kredi ver diyecek, kredi verilecek ve krediyi de kullanmış olacak. Biz de bütün bu verileri alıp, gerçekten doğru olmuş mu diye uzmanlığımızı konuşturacağız,

Ahmet KAVAK üstadımızın söylediği, hepimizin canı gönülden istediği şey, tabii ki karşı çıkılacak bir şey değil. Ama tabii üstat “ben yapmam” dedi tabii, ama biz Yeminli Mali Müşavirler Odası olarak şimdi “arkadaşlar yapmayın” gibi bir şey diyemeyiz. Böyle bir tebliğ çıkmazsa ya da ne bileyim yayınlanmazsa ya da Resmi Gazetede çıkmadı diye. Her arkadaş tek tek kendi adına tasarrufta bulunabilir, ama biz Oda olarak Resmi Gazetede yayınlanmazsa ya da işte bu kararla ilgili rapor pozisyonu çıkmazsa “yapmayın” dememiz, bana uygun gelmiyor gibi, ben üstada tekrar söylüyorum.

Bir şey eksik kaldı mı bilmiyorum ama, Ercan İsmail ÜNAL üstat da bir kısmını cevapladığı için, bendeki sorular böyle. Ben tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Ben teşekkür ediyorum. Sayın Başkan buyurun.

İSTANBUL YMM ODASI BAŞKANI H. İBRAHİM AKTAN

Çok değerli arkadaşlarım, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. Çok güzel bir toplantı oldu aslında. Çok güzel bir toplantı oldu, çünkü biz BDDK'yla yaptığımız görüşmelerde, “ortada bir sorun var, bu sorunu muhataplarıyla konuşalım, artılarını eksilerini görelim ve bunu canlı bir organizma olarak da devam edeceği için, biz de bunun içerisinde karşılıklı iletişimde olalım” görüşünde birleştik.

Bir kere bu iş İlhan KIRIKTAŞ ve Osman OKUR arkadaşımızın dediği gibi “Yeminli Mali Müşavirler için değildir” demek, kusura bakmayın ama hiç doğru bir tanım değil. Yeminli Mali Müşavirlerin işi, sadece vergi müşavirliği yapmak değildir “vergi denetimi ve denetim” yapar.

Yeminli Mali Müşavirlerin büyük çoğunluğu zannediyorum, Kamu Gözetim Kurumu'nda da ayrıca bağımsız denetçidir, denetim yapıyorlar. İlhan bey böyle bir şey söyleyince, ben şaşırdım, yani ne demek “Yeminli Mali Müşavirlerin işi değil”, tam da “Yeminli Mali Müşavirlerin işi”.

BDDK'yla yaptığımız toplantıda, aslında onlar bağımsız denetim vesair falan filan deyince dedik ki “bağımsız denetim işidir, bağımsız denetim yapar bunu, bağımsız denetimle bundan sonuç alamazsınız, bağımsız denetim raporu ayrı bir rapordur, orada bunları göremezsiniz, çok rapor yazdık biz bugüne kadar Yeminli Mali Müşavirler olarak, bunun adına biz (özel amaçlı rapor) diyoruz”. Özel amaçlı rapor, peki nereden biz bunu çıkaracağız? Mali tablolardan. Mali tablolar nerede? İşte firmanın bilançosu, gelir tablosu, nakit akım tablosu, vesair falan, yani buralardan çıkaracağız biz ve bununla sınırlı.

Bizim tekraren söylüyorum, bankalara vereceğimiz rapor hiçbir zaman için UFRS'ye göre hazırlanmış bir bağımsız denetim raporu değil. Bu VUK hükümlerine göre hazırlanmış bilanço, gelir tablosu, bunlarla ilgili mali tablolar üzerinde sınırlı çalışmamız söz konusu.

Evet sorun var mı? İşte tartışıyoruz burada var. Karşılaşacağımız riskler olabilir mi? Olabilir. Namık Kemal bey demin söyledi, orada ifade etti “herhangi bir olayda, herhangi bir şey olur ise eğer, banka tarafından geldiyse, banka tarafından sayın Namık Kemal KOÇ “otuz, kırk” dedi, ben “450 avukatı onların, benim yarım avukatım bile yok yeminli olarak, ben onlarla mücadele edemem”. Dolayısıyla öyle bir şey yapmalıyız ki biz, sorumluluğumuzun sınırını, varsa sınırını neyse onu bilelim.

Şimdi bu toplantıda o kadar güzel sonuçlar çıktı ki, biz bu sonuçları değerlendireceğiz tek tek, tekrar oturacağız çalışacağız, tekrar BDDK'ya gideceğiz, “bakın arkadaşlar ey Kamu Kurumu, BDDK, bunun sınırlarını mutlaka belirleyelim”. Sayın Başkan da söyledi, Kamu Gözetim Kurumu'na

gittiğimiz zaman onlar da dediler ki, böyle bir durum olunca, hani bürokratlar biliyorsunuz dikkatli konuşur, ben bir anıyı anlatmışım, hatırlatma yapmışım.

Kıbrıs Barış Harekatında Kocatepe Muhribinin batırılışının sebebi, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'yla Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın arasındaki yol, diye... Çünkü Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı birisi yukarıda, birisi aşağıda, o yolu geçememiş, “yukarıdaki de biziz, aşağıdaki de biziz” diyememişler. Bunu da rahmetli Uğur MUMCU yazmıştı, taa o zamandan aklımda kalıyor. Kıbrıs Barış Harekatında batırılan Kocatepe Muhribinin sorumlusu o Deniz Kuvvetleri ve Hava Kuvvetleri'nin arasından geçen bir yoldur. Dolayısıyla sayın Kamu Gözetimi Kurumu Başkanı işte Doktor Hasan bey de “evet, nasıl dediniz” falan, böyle bir şey yaptı, dolayısıyla henüz onlar da kendi aralarında çok mutabakata varmış değiller.

Ve bunun bana göre de bir ayağı Kamu Gözetimi Kurumu'dur. Belki onlar da yarın bu işe girecekler sonuç itibariyle.

Birincisi, daha ileri adım şimdi şu anda bağımsız denetime tabi şirketler bu kapsamda. Yine biz BDDK'ya söyledik, “amaç döviz rezervini artırmak, Türk Lirasının değerini artırmak değil mi? Sadece neden bağımsız denetime tabi şirketler” diyorsunuz. Bunlara verilen bilgi 323 tane bağımsız denetime tabi şirket. Dedik ki “olur mu, ne 323, 11 bin, 12 bin tane bağımsız denetime tabi şirket var, ikincisi, sizin amacınıza uygun olan da madem döviz rezervini artırmak istiyorsunuz, efendim TL'nin değerini yükseltmek istiyorsunuz TL'ye, o zaman bu kriterlere sahip bütün şirketlerin olması lazım” onlar da tabii gerekçelerini söylediler “haklısınız” dediler ama, gerekçelerini söylediler.

Şunun için söylüyorum, bu daha da gelişecek. Belki bütün şirketler bu kapsama girecek yani bu kriterlerle ve bu devam da edebilir. Kaldı ki devam etmediğini kabul edelim. Benim ilk sunumumun içerisinde kullandığım cümlelerin birisi şuydu; Bir Yeminli Mali Müşavir arkadaşımız geldi “artık bundan vazgeçilemez, çünkü zaten biz kredi kullanan şirketler bizden hesap durum cetveli hani var, onu imzalıyorlar, onu istiyorlar veya hesap nizamları işte onaylatıyorlar” falan. Bundan sonra bütün bankalar bu sistem olsun olmasın, artık Yeminli Mali Müşavirden bu tür bilgiler alacak. Evet, bu doğrudur, hakikaten çok güzel bir tanımlama.

Biz ne yapacağız? Biz de kamu kurum ve kuruluşlarıyla BDDK dahil ve diğer kurumlarla, bu işin yapılabilirliğini ve bizim de nereden başlayıp, nerede bittiğini kesin sınırlarıyla hatlarıyla belirlememiz lazım”. Aslında bizim tespitimiz teknik tartışmalarımız, bizim tespitimiz, çalışmamız, sadece bir tespite yöneliktir. Bu tarih itibariyle Namık Kemal beyin dediği gibi, yahut da Turgay arkadaşımızın “her bir işlem için bir şey mi” falan. Yoksa müşterinin

bankadan talep tarihi itibariyle kriterlere tabi mi, değil mi? Tarih itibariyle, biz onun tespitini yapacağız.

Burada sorunumuz şu olabilir değerli meslektaşlarım. Firma kriterlere uymuyor olabilir. Yeminli Mali Müşavirleri zorlayabilir burada, “işte sen bunu yaz böyle” falan yani, yaşadığımız olayları görüyoruz. Sorunlarımız belki burada olacak. Bizim onlar üzerine yoğunlaşmamız lazım. Aslında firmalar üzerinde şunu yapmamamız lazım. Bir kere taahhüt yoktur, onu düzelttik zaten. Taahhüt vermiyoruz Yeminli Mali Müşavir olarak bankalara. Taahhüdü mükellef ya da banka müşterisi firma veriyor “bu kriterlere uydum ve uyacağım” diyor, yani bizim bir taahhüdümüz falan yok.

Bizim tespitimiz, işte üç ay içerisinde neyse, o süre içerisinde vereceğimiz, belki burada şuna kapılmayalım, “yani üç ay sonra biz nasıl olsa rapor vereceğiz, o zaman falan” diye, böyle bir düşüncemiz olabilir. Hayır, kesinlikle böyle değil. O firmayı bizim takibe almamız lazım, “arkadaş bak sen şu kriterlerle taahhütte bulundun, aman bunlara uyacağım diye de taahhütte bulundun, taahhüt verdin aman ne olur”, zaman zaman gidip firmanın belki kayıtlarına da bakacağız. “aman ha gözünü seveyim çünkü ben sana daha sonra olumlu bir görüş veremem, bu seni sıkıntıya sokar, hem cezalı duruma düşersin, hem kara listeye alınırsın” vesair falan. Yani rapor yazacağımız firmaları bizim biraz daha sıkı takibimize almamız lazım. Zaman zaman gitmemiz lazım. Namık Kemal beyin dediği gibi, aydınlatmamız lazım, bilgilendirmemiz lazım, çünkü onlar farkına varamayabilirler. Bu işin çok böyle “uygundur” la olayı çözebiliriz mantığıyla gidebilirler. O da Yeminli Mali Müşavirleri sıkıntıya sokabilir. Onun için dikkatli olmamız lazım.

Ben tekrar şunu söylüyorum. Bu toplantının çok yararlı olduğuna inanıyorum. Bu toplantı sonuçlarını biz ayrıca BDDK’yla paylaşacağız ve oturup tekrar karşılıklı konuşacağız.

Bu vesileyle tekrar teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. Sayın Başkan’a çok teşekkür ediyorum. Arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. Çok doyurucu sunumlar yaptılar, çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Bizde çok teşekkür ediyoruz. Değerli arkadaşlarım mail ortamında yazan arkadaşlarımızın önerilerinin tamamını aldık. Onları da tasnif edeceğiz, değerlendireceğiz. Bir şeyin ben altını çizmek istiyorum, vurgulamak istiyorum. Gördüğünüz üzere 10250 Sayılı Kararda, Yeminli Mali Müşavir yoktur. 10265 Sayılı Kararda da tam hakim Yeminli Mali Müşavir. Bundan sonraki süreçte bu konuştuğumuz, bundan sonra da karşımıza çıkacak soru ve sorunları

değerlendirerek, BDDK'yla da görüşerek, bunu bizi sıkıntıya sokmayacak şekle dönüştürüp, BDDK ve başka kurumlarda da Yeminli Mali Müşavirler etkisini, etkinliğini artırmamız gerekiyor. Oralardan iş çıkarmamız gerekiyor. Ve biz yaptığımız görüşmede şunu da gördük ki, zaten kararda da net bir şekilde görülüyor. BDDK'da şunu anladı, “bu işi Yeminli Mali Müşavirlerden başkası yapamaz”, sistemi ancak bizimle açacaklarını, çözeceklerini gördüler ve 10265 yayınlandı. Ben bugün bir hayli zamanınızı aldım.

DİNLEYİCİ

Bir cümle de ben bir şey söylemek istiyorum. Şimdi şöyle, ben yanlış anlaşıldım herhalde ama, en sonunda benim söylemek istediğimi İbrahim AKTAN üstadımız konuşmasının sonuna doğru söyledi. Aslında benim söylemek istediğim şey, “bu işin YMM'nin işi değil”i ben yanlış ifade ettim, yani söylemek istediğim YMM'nin sorumlu olduğu sınırların çizilmesi, neyi yapacağının belirlenmesi, görev tanımının yapılması, alacağı ücretin de belli olması,

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Bütün gayretimiz o.

DİNLEYİCİ

İşte onu söylemek istedim ben, ifade edemedim herhalde. Dolayısıyla İbrahim AKTAN üstadımız tam benim söylemek istediklerimi söyledi. Katılımcılara, herkese üstatlarıma selam ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Çok teşekkür ediyorum. Hüsnü beyciğim son cümle.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Sayın Başkanım çok teşekkür ediyorum. Ben net bir soruyu tekrar sormak istiyorum, yani ben anlayamadım, en azından ben kendi adıma, zatıalınız de büyük bir şirketin sahibisiniz. Bu tür şirketlerle mutlaka muhatapsınız. Şimdi Ekim ayı geldiği zaman, rapor yazdığınız zaman, demin İbrahim AKTAN Başkanım çok güzel ifade etti “Vergi Usul Kanununa göre hazırlanan bilançolar”, adını koyalım bu olayın.

Şimdi Vergi Usul Kanununa göre hazırlanan bilançolar, 30 Haziran'ı hazırladık, Geçici Vergiyi verdik. 30 Eylül geldiği zaman, 30 Eylül'ü hazırlayacağız, 3'üncü bilançomuz olacak. Yani biz bu durumda bu yazacağımız raporu 30 Eylül bilançosuna göre mi yazacağız? Çünkü orada bir kaos, karmaşa var. Hep “kredi kullanım tarihi” diye bir ifade var orada. Bakın, bir firma bir ay içinde

yüzlerce defa kredi kullanabilir. Her virman bir kredidir, tamam mı? Yüzlerce krediyi de çıkarabilir. “yüzlerce” demeyelim. 10 tane, 15 tane kredi çıkarabilir ve o kredi limitlerinden yüzlerce virman yaptırabilir. Sabah kalkar muhasebe müdürü açığı neyse hesap eder, telefon açar, “ağabeyciğim işte şu kadar virman yap hesabıma” der, bu bir kredi kullanımudur.

Dolayısıyla hem “ara dönemlerden biz sorumlu değiliz” diyoruz, ben zatıalınıza soruyorum. ERCAN üstadıma soruyorum. Namık Kemal üstadıma soruyorum. Biliyorsunuz Yeminli Mali Müşavir raporunu mutlaka bir dönem sonu mizanına dayandırır. Dönem sonu mizana dayanmayan her şeyi muallaktadır. Bu raporu biz hangi tarihli dönem sonu mizanla dayandıracacağız?

Çok teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Hüsnü’cüğüm dönem arkadaşlığımdan yararlandın. İkinci soruyu da bayağı detaylı geniş sordun ve anlattın, “vergi dairesine verilen son mali tablolar” diyor. Vergi dairesine verilen bugün tarih itibariyle son bilançomuz bizim 2021 yılı bilançosu, gelir tablomuz da son Geçici Vergi gelir tablosudur. Vergi dairesine verilen. Teşekkür ediyorum.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Ama orada kalırsanız kanunun hiçbir şekilde hükmü kalmaz, yani mevzuatta hükmü kalmaz, bunların hepsi 2021.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN Bunların hepsini belli bir çerçeveye oturtmanın gayreti içindeyiz.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ

Yani eğer bu dediğiniz gibi olursa, o zaman BDDK hiçbir şey yapmamış olur, yani bir tedbir getirmemiş olur. 31.12.2021’e döner.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Hüsnü’cüğüm telefonla görüşeceğiz seninle, çok teşekkür ediyoruz.

HÜSNÜ ERDOĞMUŞ Peki Başkanım çok teşekkür ederim.

BAŞKAN VAHAP ADIYAMAN

Herkese çok saygılar, sevgiler sunuyorum. Bugün yeni dönemin ilk oturumunu gerçekleştirdik. Bundan sonraki süreçte Eylül ayında zannedersen, Eylül ayının

ortasına doğru Platformumuz başlayacak. İlk Platformu rahmetli, sevgili Başkanımız Sabri TÜMER'in anısına yapacağız. Ondan sonra da rutin çalışmalarımız devam edecek. Ve öyle zannediyorum ki, Platformda da daha bu konuları değerlendireceğiz ve en sağlıklı bir şekilde devam edeceğiz. Herkese saygılar, sevgiler sunuyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Özür dilerim plaketleri vereceğiz. Evet, Bayram bey buyurun efendim. Bayram TURANÇIFTÇİ Oda Sekreterimiz. "Buyurun Ercan bey", "çok teşekkürler". "biz teşekkür ederiz"

Hakkı'cığım buyurun. "tebrik ediyorum buyurun Namık Kemal bey", "çok teşekkür ederim, sağolun"

Evet, arkadaşlar tekrar iyi akşamlar diliyorum. Katılımlar için, katkılar için, sorular için çok teşekkür ediyorum, görüşmek üzere iyi akşamlar.